

GRATIS

KUNST.

VOORJAAR 2024

HET MAGAZINE OVER BEELDENDE KUNST IN GRONINGEN

**5 X 'VERBORGEN'
KUNST IN DE
GRONINGER
BINNENSTAD**

**GROTE
VOORJAARS-
KUNSTAGENDA**

**TIPS OM EEN
KUNSTVERZAMELING
TE STARTEN**

**HOE BEHEERT
HET GRONINGER
MUSEUM HAAR
COLLECTIE?**

**IS AI-KUNST
'ECHTE' KUNST?**

NIETS IS ALLEEN MAAR WAT HET LIJKT

Je herkent het misschien. Je hebt je plek gevonden aan het raam en kijkt naar buiten, naar de trein aan de overkant van het perron. Dan vertrekt je trein. Je glijdt langs de tegenoverliggende wagons het station uit. Maar hé: verwarring, misschien lichte paniek, een opkomend gevoel van misselijkheid. Je lichaam werkt niet mee. Je realiseert je snel dat jouw trein nog altijd aan het perron staat. En dat het de andere trein was die zich in beweging zette.

Toen deze tweede editie van *KUNST.* bij de drukker lag, was de tentoonstelling van kunstenaar Abiha Naderi bij Kunstpunt juist geopend. Dwalend door de ruimte proberen je ogen zich te hechten aan zijn intrigerende schilderijen. Structuren in sprekende kleuren lijken op een bescheiden achtergrond te liggen. Als strengen draad gedrapeerd op een stuk stof. Of als organische groeisel, vegetatie op een landschap. Ik loop dichterbij. Bijna met mijn neus op het schilderij weet ik het niet. Voorzichtig glijd mijn vinger over het doek. Hé: verwarring, alleen maar verf op een heel plat doek.

“Ik probeer mensen te laten zien dat ze niet op hun ogen moeten vertrouwen”, zegt Abiha Naderi in een interview in dit magazine. Nou, dat is hem gelukt. Maar ik zou willen benadrukken dat we onze ogen kunnen trainen, dat we daarmee onszelf het plezier van het ontdekken gunnen, het speelse aftasten van de kwaliteit van onze waarneming.

Bij mij thuis in de gang hangt een klein vierkant schilderij van de kunstenaar Ditty Ketting. Het is abstract, een regelmatig systeem van monochrome kleurbalkjes. Maar op zo’n verfijnde manier gecomponeerd dat er enorme diepteverschillen in het werk lijken te zitten. Je blijft ernaar kijken. Telkens opnieuw. En dat kan omdat het in huis hangt. Op een gegeven moment ontdekte ik dat ik mijn blik kan manipuleren, dat ik zelf kan bepalen hoe ik het schilderij wil ervaren: welke balkjes bij elkaar

horen, of kleuren naast elkaar op het platte vlak liggen of dat die groene vlakken decimeters achter dat donkergrijze raster wijken.

Door een langdurige aanwezigheid in huis, doordat je er telkens langs loopt, er tegenover zit, het vanuit een ooghoek ziet en dan weer bewust van dichtbij bekijkt, traint het kunstwerk je ogen. Als je waarneming geoefend is, kun je veilig meerdere dingen in hetzelfde beeld zien: een trein die rijdt én die stil staat, een detail van een kleed én een heuvelachtig landschap, een plat kleurenvak én zinsbegoochelende diepte. Niets is alleen maar wat het lijkt. Je hoeft niets als vanzelfsprekend te ervaren. Je mag je oordeel opschorten. Je kijkt. Je kan kiezen wat je zou willen zien in een kunstwerk. En in de echte wereld.

ARNO VAN ROOSMALEN
Directeur Kunstpunt Groningen a.i.

PS Mijn tijd bij Kunstpunt zit er (bijna) op als jij dit magazine in handen hebt. In de echte wereld introduceer ik graag Lieselot Van Damme als de nieuwe directeur van Kunstpunt. Zij heeft een mooi en treffend profiel: inhoudelijke kennis en ervaring, een sterk netwerk in de regio en een voortdurende ambitie om verbinding tot stand te brengen. Met een deskundig en betrokken team als basis en een energieke nieuwe directeur gaat Kunstpunt en daarmee de kunst in Groningen een veelbelovende periode in.

COLOFON

KUNST. // HÉT MAGAZINE OVER BEELDENDE KUNST IN GRONINGEN

is een uitgave van Kunstpunt Groningen
Jaargang 2, nummer 1, 2024

CONCEPT EN SAMENSTELLING

Regina Zwaagstra

GRAFISCH ONTWERP EN VORMGEVING

Jelle F. Post

EINDREDACTIE

Peter Dicke
Ansjelly van Veen

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE

Peter Dicke, Dinnis van Dijken, Elles Hesseling,
Karlijn ter Horst, Marc Knip, Lieke van den
Krommenacker, Dorien Vrieling en Regina
Zwaagstra

FOTOGRAFIE

Nicky Assmann, Wouter Brem, Harry Cock,
Jenne Hoekstra, Claire Jansen, Niels Knelis
Meijer, Saffron Pape, Sebastiaan Rodenhuis,
Christopher Smith, Henk Veenstra, Siese
Veenstra, Dettie Veltman en Vincent Wiegers

DRUK

CATCHPRINT BV, Groningen

Deze uitgave is met zorg samengesteld. Op de inhoud berust copyright. Als je iets uit deze uitgave wilt overnemen, neem dan contact met ons op.

KUNSTPUNT GRONINGEN

Trompsingel 27a
9724 DA Groningen
T (050) 317 17 07
E info@kunstpuntgroningen.nl

Instagram kunstpuntgroningen

Facebook Kunstpunt Groningen

X kunstpunto50

LinkedIn Kunstpunt Groningen

.T2MUK

KUNST OP STRAAT

Dit kunstwerk van Auke de Vries bestaat uit twee op beton staande stalen sculpturen van 9 en 11 meter hoog. Ze reiken de lucht in als twee getekende lijnen die eindigen in een soort ruitvorm. De Vries omschrijft ze als “vormen met een archeologische waarde”. Ze doen volgens hem denken aan de beeldtaal van het oude Egypte.

KUNSTENAAR
Auke de Vries (1937)

LOCATIE
Het Nonnengat
(eiland in het Hoornsemeer, tegenover hotelrestaurant Flonk Hotel Groningen Zuid)

Dit kunstwerk is onderdeel van een kunst- en waterrijke fietsroute die je langs de Piccardthofplas, het Hoornsemeer, Paterswoldsemeer en de (vis)plas van natuurgebied Sassenhein brengt. Scan de QR-code hieronder voor de route.

Foto: Jenne Hoekstra

Volkshortus Selwerd is begin maart heropend. De kweekkas en ontmoetingsplek voor wijkbewoners is bedacht door kunstenaars Saskia Janssen en George Korsmit met de bedoeling van planten een portret van de wijkbewoners en hun diversiteit te maken. De planten in de kas worden gekozen door bewoners uit Selwerd en vertegenwoordigen de meer dan 80 nationaliteiten in de wijk. Buurtbewoners kunnen gratis hun eigen planten kweken en meedoen aan diverse activiteiten. Voor kinderen van basisscholen uit de buurt is een speciaal programma ontwikkeld. Wegens het succes van de *Volkshortus* is de kas langer geopend en tot en met oktober te bezoeken.

KUNSTENAARS

Saskia Janssen (1968) en
George Korsmit (1953)

LOCATIE

Selwerd, op het binnenterrein
tussen de Elzenlaan en de
Hazelaarstraat

Scan de QR-code voor meer
informatie en alle activiteiten
in *Volkshortus Selwerd*.

I 20

THUIS AAN DE MUUR

Laat je inspireren door 15
kunstwerken uit Groninger
galeries

N

8

BINNENKIJKEN

Neem een kijkje in het
atelier van de Iraanse
kunstenaar Abiha
Naderi

32 H

**WAAR WERKEN
ZE AAN?**

7 kunstenaars
vertellen over hun
aankomende project
en werkwijze

46

STAD VOL KUNST

Groningen staat vol cortenstalen werken van
kunstenaar Noud de Wolf. Wie is hij?

O

40

KUNSTPARK

Op het Suikerterrein vind je
een openlucht-kunstpark
waar doorlopend kunst te
zien én in ontwikkeling is,
gemaakt van gerecycled
materiaal van kunstwerken
die zijn gered van de
vuilstort. Initiatiefnemers
Zwaan Ipema en Ruud Akse
van NP3 vertellen erover.

45

U

WHODUNNIT

Wie zit er achter
Fountain, het meest
invloedrijke kunstwerk
van de 20e eeuw?

D

EN VERDER

Nieuwe kunstroute langs meren en plassen in Zuid-Groningen 3
5x verborgen kunst in de Groninger binnenstad 14
Tips voor het verzamelen van kunst 16
Hoe wordt de collectie van het Groninger Museum beheerd? 24

Kunstagenda 28
Is AI-kunst 'echte' kunst? 30
Shoppen 51
Hoe zit dat? 52

In het kunstwerk aan de binnenzijde van de Suikertunnels komen verleden, heden en toekomst(droom) bij elkaar. Kunstenaar Wineke Gartz maakte een transparante collage van kleur, ritme en lijnenspel. Het ontwerp is een landschap waarin tijdslijnen en bewegingen een rol spelen. Een mix van de vooruitgang en oude techniek. Flarden van de geschiedenis, de huidige situatie en de toekomst zijn in het kunstwerk verweven. Op panelen op de wanden is een schilderachtige compositie van foto- en videobeelden, getekend beeld en collage te zien. De gekleurde beelden worden afgewisseld met kleinere vlakken kaal beton. Ook op de plafonds zijn grote geschilderde kleurvlakken te zien. “De viaducten en de kunsttoepassing vormen zo samen een sculpturale eenheid”, licht Gartz toe. In de collage zit de rijke ambachtelijke en industriële historie van de plek. Onder meer oliemolen De Hoop en houtzaagmolen De Bok, de Suikerfabriek, scheepswerven en het Hoendiep als kanaal voor de trekvaart – met beelden van schepen, zware arbeid, touw en hijskranen – komen erin terug. Ook zie je de Zeeheldenbuurt en het huidige Suikerunieterrein in aanbouw.

LOCATIE

Zeeheldenbuurt – Suikerunieterrein.
De nieuwe Suikertunnels zijn onderdeel van de Suikerroute, de wandel- en fietsroute die de nieuwe wijk Suikerzijde – het voormalige terrein van de Suikerfabriek – verbindt met de binnenstad. Een deel loopt onder de westelijke ringweg door, het andere onder het spoor naar Roodeschool. De officiële opening is in de tweede helft van 2024.

KUNSTENAAR

Wineke Gartz
(Eindhoven, 1968)

IN HET ATELIER VAN ABIHA NADERI

Vanuit een zolderatelier in het hart van de stad werkt Abiha Naderi (Esfahan, Iran, 1989) in hoog tempo aan zijn enorme schilderijen.

Met zijn werken – t/m 13 april te zien in de Kunstuitleen van Kunstpunt – daagt hij de kijker uit: “Ik probeer mensen te laten zien dat ze niet op hun ogen moeten vertrouwen.” We zochten Abiha op in zijn atelier, waar hij altijd aan meerdere kunstwerken tegelijk werkt en er één ding is waar hij niet zonder kan: een beschermend masker.

In 2022 studeerde je af aan Academie Minerva in de richting Autonome Beeldende Kunst. Wat heeft deze opleiding je gebracht?

“Ik koos voor Academie Minerva in Groningen omdat de workshops en faciliteiten me aanspraken. Wat ik niet verwachtte toen ik daar kwam studeren, was dat ze mijn manier van kijken naar schilderen fundamenteel zouden veranderen. Ik was gewend om figuratieve voorstellingen te schilderen en de textuur van verf te gebruiken om de compositie te benadrukken. Bij eerdere studies lag de focus op het maken van een product. Wat ik hier leerde was dat texturen het hoofdverhaal kunnen zijn en dat ik moest leren om het maakproces te omarmen. Alles kan het doek zijn en alles kan als verf worden gebruikt. Het omarmen van deze houding ten opzichte van de schilderkunst geeft me de vrijheid om te onderzoeken wat ik maar wil. Toen ik figuratieve schilderijen maakte, had ik het gevoel dat de kunstenaar vaak een gezaghebbende figuur wordt die de kijker vertelt wat hij moet zien, terwijl toen ik het proces begon te omarmen en naar abstractie ging, ik in een positie werd geplaatst waarin ik net zo goed een kijker en waarnemer ben als ieder ander. In plaats van alleen maar een verhaal te vertellen, deel ik een ervaring met de kijker.”

**“ALLES KAN HET DOEK
ZIJN EN ALLES KAN
ALS VERF WORDEN
GEBRUIKT.”**

Wat is het uitgangspunt voor je werk en hoe maak je het?

“Er zijn veel verschillende manieren waarop ik geïnspireerd raak. Ik raak geïnspireerd door foto's die ik maak, objecten die ik vind, documentaires over de ruimte of macrofotografie. Ik gebruik ook oudere werken die ik in mijn nieuwe werken integreer. Ik maak beelden van objecten en de wereld om de essentie van verschillende materialen te begrijpen en te vatten. Vervolgens gebruik ik deze inzichten om de visuele perceptie uit te dagen. Ik werk nu in een studio in het centrum van Groningen die ik deel met drie andere kunstenaars. Ik werk op zolder, ver weg van mijn ateliergenoten omdat ik spuitverf en andere chemicaliën gebruik. De werkomstandigheden zijn erbarmelijk omdat er geen verwarming is. Toch breng ik daar het grootste deel van de week door met mijn beschermende masker om schilderijen te maken en nieuwe technieken te ontwikkelen. Ik gebruik meestal spuitverf omdat het snel droogt en het een goede en snelle manier is om licht in een schilderij te suggereren. Omdat het zo snel droogt, kan ik aan meerdere schilderijen tegelijkertijd werken. Hierdoor kan ik in een snel tempo alle verschillende mogelijkheden bekijken om een werk te maken. Voor mij is elk schilderij dat ik maak een woord en veel werken samen moeten een zin vormen. Gaandeweg probeer ik ze te combineren tot een paragraaf en zodoende bouw ik een verhaal op met mijn werk. Dat probeer ik ook te doen met mijn solotentoonstelling in de Kunstuitleen van Kunstpunt. Daar zie je een verhaal over een aantal jaren werk waarin alle verschillende technieken en materialen in de schilderkunst worden geïntroduceerd.”

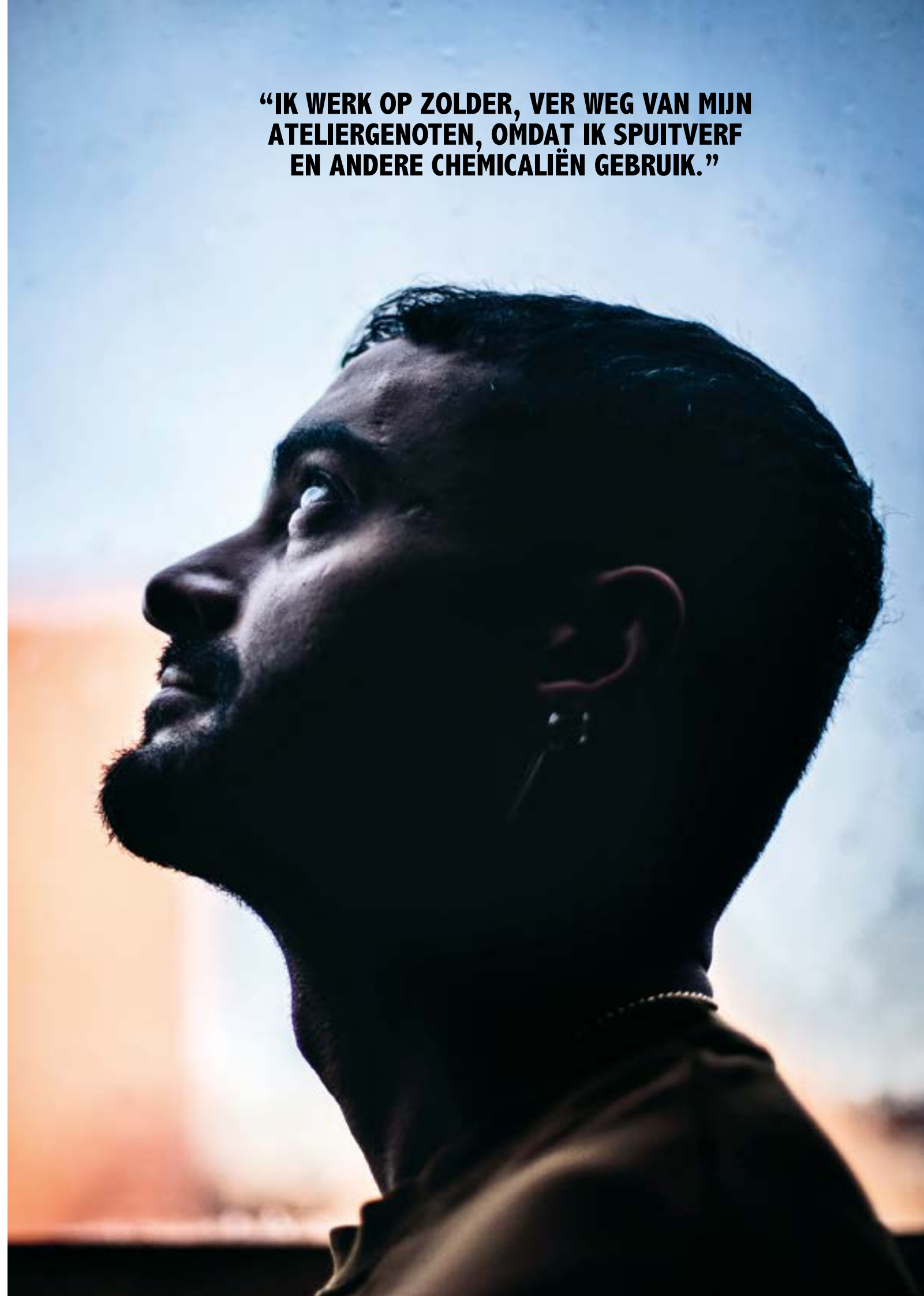
Welke rol spelen illusie en perceptie in je werk?

“Toen ik naar Nederland verhuisde, het land dat wereldwijd bekendstaat om zijn schilderkunst, was ik behoorlijk gedesillusioneerd. Het was niet makkelijk om carrière te maken in de schilderkunst, ik moest heel hard werken en was altijd erg onzeker over mijn werk. Deze ervaring leek erg op wat mensen ervaren met luchtspiegelingen; als je eindelijk de luchtspiegeling bereikt, kom je erachter dat er niets is. Abstracte schilderkunst werkt op een vergelijkbare manier in die zin dat het de verbeelding van mensen is die met abstracte dingen communiceert. Illusies gaan over suggestie; als je een lijn schildert die driekwart van een cirkel maakt, zullen mensen toch een cirkel zien, ook al is het in werkelijkheid gewoon een gebogen lijn. Op dezelfde manier, wanneer NASA een beeld uit de ruimte krijgt, is het vaak erg gefragmenteerde informatie en moeten ze de lege plekken invullen. Toch accepteren we deze werken allemaal als beelden van de werkelijkheid. In mijn werk probeer ik dit probleem aan te pakken en probeer ik mensen te laten zien dat ze niet op hun ogen moeten vertrouwen. Mensen zijn er altijd heel zeker van geweest dat we de juiste dingen deden, terwijl we allemaal slechte dingen deden. We moeten dus altijd wantrouwen en vraagtekens zetten bij wat we zien en wat we doen.”

De solotentoonstelling *Schijn zonder zijn* van Abiha Naderi is t/m 13 april 2024 te bezoeken in de Kunsttuileen van Kunstpunt. Alle werken zijn te leen en/of te koop.

**“IK WERK OP ZOLDER, VER WEG VAN MIJN
ATELIERGENOTEN, OMDAT IK SPUITVERF
EN ANDERE CHEMICALIËN GEBRUIK.”**

FESTIVAL
TERUG NAAR HET BEGIN
EEN ONTDEKKINGSTOCHT!

24+25+26 MEI 2024

15 JAAR! LUSTRUMEDITIE

Stap op de fiets en ga op ontdekkingsstocht door het Groninger wierdenlandschap van Eemsdelta. **TERUG NAAR HET BEGIN** neemt je mee naar magische plekken voor muziek, theater, dans, verhalen, nieuwe kunstprojecten en expedities.

Beleef de exclusieve show Unplugged van **WENDE**, word omvergeblazen door weergaloos muziektheater **MARIA MARIA MARIA** van de Veenfabriek, luister naar gevoelig mooie liedjes van **JANNE SCHRA** en laat je meevoeren door melancholische folk van **BLAUDZUN**. En ontdek nóg zo veel meer!

PROGRAMMA EN TICKETS
WWW.TERUGNAARHETBEGIN.NL

Stichting Oude Groninger Kerken | Gemeente Eemsdelt | Provincie Groningen | Stichting Beringer Hazewinkel
Fonds Podiumkunsten | Stichting Promotionele Activiteiten Appingedam | Emmaplein Foundation | Fonds Eemsmond
Cultuurfonds / Jan Steen Fonds | Gasunie | Stichting J.B. Scholtenfonds | VSBfonds
Loket Leefbaarheid / Nationaal Programma Groningen | Fonds 21 | Lira Fonds

KUNSTWERK

HIGHRISE (2022)
acryl op doek, 200 x 150 cm

KUNSTENAAR
Lourens Stuurman (1997)

© @LOURENSTUURMAN

TE ZIEN
Te bezichtigen, te leen en te
koop van 19 april t/m 1 juni in
zijn solotentoonstelling in Kunstpunt

5X VERBORGEN KUNST IN DE BINNENSTAD

TEKST Karlijn ter Horst FOTOGRAFIE Nicky Assmann, Jenne Hoekstra, Dettie Veltman en Vincent Wiegers

Daar waar je ze misschien het minst verwacht, zitten de meest bijzondere kunstwerken verborgen. Dat geldt ook voor de straten van Groningen. Maak van kunst kijken een speurtocht naar deze vijf verborgen parels in de binnenstad.

1 OUDE KIJK IN 'T JATSTRAAT

Het zet de radertjes flink aan het draaien, de vijftien panelen grote plafondschildering **Versus** van het duo **Yland/ Metz** (kunstenaars Lilian van Opdorp en Jos Dijkstra). Het zit verstopt in de onderdoorgang van het Harmoniegebouw in de Oude Kijk in 't Jatstraat. Het werk met de tandwielen symboliseert de gespannen relatie tussen publiekrecht (de grond) en privaatrecht (de blauwe lucht), geïnspireerd op een van de bewoners van het gebouw: de faculteit Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit Groningen.

HET WERK MET DE TANDWIELEN SYMBOLISEERT DE GESPANNEN RELATIE TUSSEN PUBLIEKRECHT EN PRIVAATRECHT

2 FOLKINGESTRAAT
Onopvallend en uit het blikveld: wie ter hoogte van huisnummer 10 naar boven kijkt, ziet op een meter of tien '(weggehaald)' in de gevel gefreesd. Het is het kunstwerk **Ook Hier** van **Peter de Kan**, ter nagedachtenis aan de Joodse gemeenschap in de Folkingestraat, waarvan velen na de Tweede Wereldoorlog niet terugkeerden. Het is onderdeel van **Verbeeld Verleden**, het kunstproject over de geschiedenis van de straat. De herinnering aan de gemeenschap is zo niet verdwenen.

foto: Jenne Hoekstra

3 OUDE BOTERINGESTRAAT
Dat het recht divers en altijd in beweging is, symboliseert het kunstwerk **Passage** van **Rosa Everts**. Het houdt je voor even van de straat: de muurschildering is te zien in het Rölinggebouw van de Rijksuniversiteit Groningen. Het werk is opgebouwd uit schaduwen van passanten, die elkaar in verschillende lagen overlappen. Het zijn schaduwen van de gebruikers van het gebouw in al haar diversiteit: van de student in een toga tot de schoonmaker met een stofzuiger.

foto: Vincent Wiegers

foto: Jenne Hoekstra

4 OOSTERSTRAAT EN GELKINGESTRAAT
Stadsbussen rijden er niet meer in deze straten. Wat gelukkig behouden bleef zijn de kunstwerken, inmiddels verworpen tot herinneringen aan vroegere opstapplaatsen: **Bus-Stops** van **Loes Heebink** en **Shlomo Schwarzberg**, in beide straten één. Ze bestaan uit twee pijlers met daartussen een verticale lichtkrant. Boven op de één – de stad in – een rood, lichtgevend hart en op de ander – de stad uit – groene, lichtgevende longen. Wie voorheen wilde weten hoe laat de bus vertrok, kwam bedrogen uit. Op de lichtkrant verschijnen namelijk geen reistijden maar teksten over reizen, bussen, harten en longen.

foto: Dettie Veltman

foto: Nicky Assmann

5 FORUMGARAGE
Ook voor wie geen auto tot zijn beschikking heeft, is een bezoek aan de parkeergarage van het Forum absoluut de moeite waard. Daar hangt namelijk de enorme led-sculptuur **Wervel**. Maker **Nicky Assmann** verbeeldt er met meer dan 1300 lichtgevende ledmatjes turbulentie mee, geïnspireerd op een tornado. Zelfontwikkelde algoritmen sturen hyperkleuren als oceaانبauw, vurig rood en knalgeel over het twintig meter lange scherm in de garage. De virtuele werkelijkheid van haar maker raast zo als een kolkende wervelwind door de ruimte.

ZO BEGIN JE MET KUNST VERZAMELEN

AUTEURS VAN HET GROTE KUNSTKOOPBOEK, NADINE VAN DEN BOSCH EN NIENKE VAN DER WAL, GEVEN TIPS

OF JE NU EEN DIKKE PORTEMONNEE OF EEN BESCHEIDEN BUDGET HEBT,

en of je nu woont in een riant herenhuis of een bescheiden appartement: kunst kopen is voor iedereen, dus ook voor jou. Alleen: waar begin je?

Nadine van den Bosch en Nienke van der Wal, auteurs van *Het Grote Kunstkoopboek* en oprichters van Young Collectors Circle, weten raad.

Je kunt veel zeggen van *boomers*, maar niet dat ze geen hart hebben voor kunst. Onder de generatie die kort na de oorlog werd geboren, zijn veel kunstverzamelaars. Generatie X, Y en Z kopen minder kunst. Dat zette Nadine van den Bosch en Nienke van

der Wal – zelf geboren in 1989 en 1978 – aan het denken: hoe moet dat in de toekomst dan met de kunst?

“Verzamelaars hebben een ontzettend belangrijke rol in de kunstwereld”, zegt Nienke. “Kunstenaars kunnen zich alleen ontwikkelen als hun werk gekocht wordt. Voordat hun werk in een museum terechtkomt, moeten ze al jarenlange steun gehad hebben van kopers.” Als er dus steeds

minder mensen zijn die kunst kopen, dan droogt het aanbod op. “Dat verhaal wilden Nadine en ik aan onze generatie vertellen. Onze missie is *saving the art world one artwork at a time*. Klinkt natuurlijk een beetje dramatisch, maar zo zien we het echt.”

Vandaar dat ze Young Collectors Circle hebben opgericht, een platform voor beginnende kunstkopers dat de kunstwereld toegankelijker wil maken. Als lid kun je mee naar allerlei plekken en events – van studio's van kunstenaars tot kunstbeurzen. Ook krijg je toegang tot een stoomcursus kunst verzamelen, met daarin bijvoorbeeld uitleg over de financiële kant ervan. Nadine: “Waarom kost een kunstwerk wat het kost, hoe wordt die prijs eigenlijk bepaald?” Nienke: “Bij een andere grote aankoop, een bank bijvoorbeeld, weet je vaak wel ongeveer wat er te koop is. Dan weet je wat je kan verwachten van Ikea, of juist van een designwinkel als VOS. Bij kunst is dat allemaal wat onduidelijker.”

Waar begin je als je graag kunst in huis wilt brengen? Nadine en Nienke geven op de volgende pagina 4 tips.

1 ONTDEK JE SMAAK

De enige manier om te ontdekken wat je mooi vindt, is volgens Nadine en Nienke: heel veel bekijken en ervaren. Stap binnen bij een galerie, ga naar een kunstbeurs of een afstudeerexpositie. Of bezoek het tweedaagse festival *Art For You*, dat Young Collectors Circle in april organiseert op verschillende locaties in de stad Groningen – van kunstenaarsstudio's tot galeries, de kunstacademie en musea.

Nadine: “Het zijn allemaal plekken om voor jezelf een referentiekader op te bouwen: wat speelt er in de kunstwereld, wat is er allemaal te zien en wat vind ik zelf mooi?”

Mocht je bang zijn om uitgekeken te raken op een aankoop, dan hebben ze een tip. Nienke: “Een idee gaat vaak

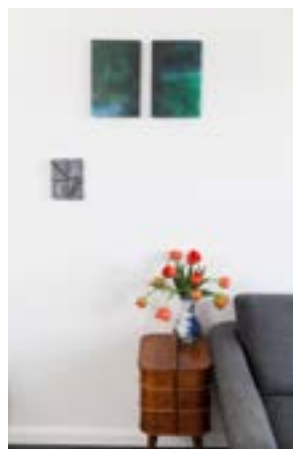
langer mee dan een beeld. Hang je een mooi plaatje boven de bank, dan trekt het na een tijdje vaak nauwelijks je aandacht meer. Kies je voor een kunstwerk waarvan het verhaal erachter je boeit, fascineert of misschien zelfs irriteert, dan blijft het vaak langer interessant.”

Zelf kiest Nienke bijna altijd voor kunst van vrouwelijke kunstenaars. “Ik voelde me altijd al meer aangetrokken tot werk van vrouwen en toen ik ontdekte hoe groot de achterstand van vrouwen op de kunstmarkt is, voelde het logisch om vooral vrouwelijke kunstenaars te blijven steunen.” Nadine houdt van kunst die haar aan het denken zet. “Ik vind het interessant als een kunstenaar op een andere manier naar de wereld kijkt dan ik, bijvoorbeeld omdat diegene heel ergens anders is opgegroeid, of een andere genderidentiteit heeft. Voor mij is dat het leukste van kunst: dat het me

soms zo'n fascinerend inkijkje geeft in iemand anders' denkwereld.”

2 LEER OVER KUNST

Iedereen kan kunst verzamelen – daar hoeft je echt niet voor gestudeerd te hebben. Maar wat basiskennis kan kunstwerken wel veel interessanter maken, zeggen Nadine en Nienke. In *Het Grote Kunstkoopboek*, het boek dat ze samen schreven, brachten ze hun gezamenlijke kennis samen. Nadine weet als kunsthistoricus bijvoorbeeld veel over de geschiedenis van kunst, Nienke veel uit de praktijk van de kunstwereld. In het boek vind je veel achtergrondinformatie over kunstgeschiedenis, kiezen (wat koop je wel en niet?) en wie welke rol speelt in de kunstwereld (van curator tot criticus).

3 WAAG DE SPRONG

Een eerste werk kopen is spannend. Vind je dit over een jaar nog steeds mooi, is het werk z'n geld waard? Over dat laatste kunnen ze kort zijn: het is goed om te weten wat een redelijke prijs is, maar de beste reden om een kunstwerk te kopen is omdat het je aantrekt. Niet omdat het misschien in waarde zal toenemen – want dat gebeurt niet zo vaak. Nienke: “Als je rijk wilt worden, is kunst niet de beste manier.” Spreek een werk je aan, maar blijf je toch twijfelen, dan zegt Nadine: “Wees niet te bang om die sprong te wagen. Ieder werk dat je koopt, is onderdeel van je reis. Durf op je gevoel te vertrouwen.” Nienke: “Het is eigenlijk net als met het vinden van een partner: als je iets hebt gevonden dat bij je past, dan weet je dat het raak is.”

4 MAAK KUNST ONDERDEEL VAN JE LEVEN

Benader kunst op een manier die bij jou past. Neem vrienden mee naar een beurs en praat over wat je aanspreekt en wat niet. Nadine: “Dat is niet alleen veel leuker, het helpt je ook om je eigen smaak te snappen.” En wees niet bang om te leven in de buurt van kunstwerken, zegt Nienke. “Kunstverzamelaars hebben ook honden, katten en kinderen. Een huis is geen museum, wees niet te voorzichtig. Het moet wel leuk blijven.”

Meer informatie:
Youngcollectorscircle.nl

BONUSTIP:

KOOP NIET, MAAR LEEN

Kopen is natuurlijk geen must. Wil je iets moois aan de muur, maar niet per se voor altijd – of vind je het fijner om te ‘sparen’ voor een kunstwerk dan om het ineens te kopen – dan kan de Kunstuitleen van Kunstpunt Groningen een uitkomst zijn. Je vindt er werken van lokale kunstenaars in allerlei stijlen, lenen kan al vanaf € 7,75 per maand en je kunt wisselen wanneer je wilt.

Festival Art For You vindt plaats op 20 & 21 april.
Meer informatie:
Artforyoufestival.nl

WINNEN

Het Grote Kunstkoopboek door Nadine van den Bosch & Nienke van der Wal is voor € 29,99 te koop bij de lokale boekhandel. Wil je kans maken op een gratis exemplaar van het boek? We verloten er 3! Stuur een e-mail naar info@kunstpuntgroningen.nl t.a.v. ‘winnen’. De winnaars krijgen in juni bericht.

KUNST- VERZAMELING

ALEXANDER VAN NOORT

BOCHT VAN AMELAND

acryl op doek | 120 x 80 cm

€ 2.750

GALERIE AANBLICK HAREN

JOHN KONIJN

ZOO EARTH

olie op linnen | 90 x 100 cm

€ 2.250 (KunstKoopregeling van toe-
passing)

GALERIE ANN'S ART, T/M 13 APRIL

SIERT DALLINGA

HEERENVEEN (DAG)

grafiek (incl. lijst) | 48 x 65 cm

€ 610 of te leen voor € 7,75 per maand

KUNSTUITLEENCOLLECTIE KUNSTPUNT

Ben je geïnspireerd door Nienke van der Wal en Nadine van den Bosch? Vul ook je huis met kunst. Bezoek Groninger galleries, kunsthandels of de Kunstuitleen. We hebben alvast een kleine selectie gemaakt, maar bekijk ook zeker de andere werken van de betreffende kunstenaar en de rest van de expositie. Alle kunstwerken zijn te koop, sommige zelfs te huur – zo kun je vrijblijvend een werk uitproberen.

JANNES KOETSIER

BALKON MET KLEEDJE

olieverf op koper | 14 x 10 cm

€ 300

TE ZIEN IN DE EXPOSITIE 'VAN LENTE NAAR
ZOMER' IN DE STADSGALERIE, 14 APRIL T/M 7 JULI

AUKJE NIEMEIJER

GRONINGERLAND

acrylverf op doek | 80 x 60 cm

€ 1.950

TE ZIEN IN DE EXPOSITIE 'MEESTER EN GEZEL-
LEN' BIJ KUNSTHANDEL EN LIJSTMAKERIJ
ONGERING IN GRONINGEN EN BIJ DE DOORRIT IN
GARNWERD, T/M 14 APRIL

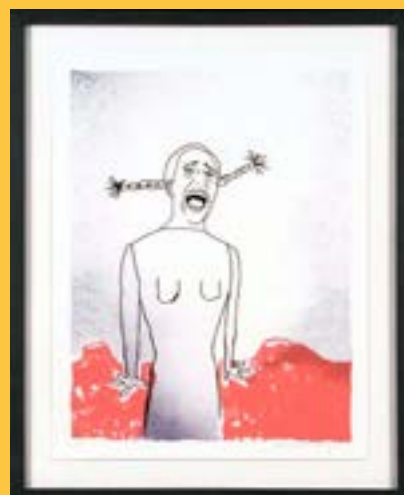
JESSICA SKOWRONECK

OVERGROWN GARDEN

oliepastel op papier | 21 x 29,7 cm

€ 650

TE ZIEN IN DE EXPOSITIE 'ON PAPER' IN GALERIE
WITH TSJALLING:, T/M 20 APRIL

PAUL FAASSEN

ZONDER TITEL

grafiek (incl. lijst) | 40 x 52 cm

€ 763 of te leen voor € 7,75 per maand

KUNSTUITLEENCOLLECTIE KUNSTPUNT

← HARRO NIKKELS

KARDINAAL

brons en plastic | 35 x 80 cm

€ 8.135 of te leen voor € 53,75 per maand

KUNSTUITLEENCOLLECTIE KUNSTPUNT

GONNE CORSTENS

WAAKZAAM

eitempera op papier, op hout gelijmd en
gelakt | 30 x 30 cm

€ 275

TE ZIEN IN DE EXPOSITIE 'WAS GETEKEND!' IN
GALERIE NOORD, T/M 11 APRIL

JEAN RUITER

FACADE OF SANTA TRINITA

foto (incl. lijst) | 100 x 80 cm

€ 2.745 of te leen voor € 20,75 per maand

KUNSTUITLEENCOLLECTIE KUNSTPUNT

WILLEMIJN ROG

A CLOUD OF ARCHANGELS

acrylverf op linnen | 24 x 30 cm

€ 750

TE ZIEN IN GALERIE NOORD VAN 11 MEI T/M 6
JUNI

ABIHA NADERI

AFLOAT

acryl op canvas | 95 x 100 cm

€ 1.900 of te leen voor € 25,89 per maand

TE ZIEN IN ZIJN SOLO-EXPOSITIE 'SCHIJN ZONDER
ZIJN' IN DE KUNSTUITLEEN VAN KUNSTPUNT

T/M 13 APRIL

MAGNA POSTMA

ZONNIG

olie op paneel | 60 x 80 cm

€ 1.850

TE ZIEN IN DE EXPOSITIE 'VAN LENTE NAAR
ZOMER' IN DE STADSGALERIE, 14 APRIL

T/M 7 JULI

Scan de QR-code
voor een overzicht (en
kaart) van alle galleries
en kunstinstellingen in
Groningen.

* Let op: sommige werken zijn slechts tijdelijk
te zien of misschien snel verkocht

KUNST OP STRAAT

SINT JORIS EN DE DRAAK

In 1945 werd besloten een monument op te richten om de herinnering aan de strijd, die van 1940-1945 door de inwoners van de provincie Groningen langs werden gestreden, tot in lengte van dagen levend te houden. Dit werd het provinciale oorlogsmonument *Sint Joris en de draak* van Ludwig Oswald Wenckebach, waar ieder jaar op 4 mei kransen worden gelegd tijdens de Dodenherdenking.

KUNSTENAAR
Ludwig Oswald Wenckebach
(1895-1962)

LOCATIE
Martinikerkhof

Dit werk is onderdeel van de kunstroute langs werken verbonden aan de Tweede Wereldoorlog. Scan de QR-code voor meer informatie.

foto: Harp Cock

KUNSTWERK

Interpretatie van *Fietsles* (1971) van Kees Verkade op de Ubbo Emmiussingel door kunstenaar en illustrator NATTESOKKEN / Daniel Janse. Hij maakte dit werk speciaal voor dit nummer van *KUNST*. in opdracht van de Kunstuitleen van Kunstpunt.

foto: Jenne Hoekstra

FIETSLES
graffiti en acryl, 70 x 50 cm

KUNSTENAAR
Daniel Janse (1996) studeerde in 2020 af aan Academie Minerva in de disciplines illustratie en animatie. Hij woont en werkt in Groningen.

TE ZIEN
In de Kunstuitleen van Kunstpunt. Er zijn twee edities beschikbaar.

 @NATTESOKKEN

WERKEN IN DE KUNST

MARLON STEENSMA

TEKST

Karljin ter Horst

FOTOGRAFIE

Niels Knelis Meijer

HOOFD COLLECTIES IN HET GRONINGER MUSEUM

Ze is een van de weinigen die de kunstcollectie van het Groninger Museum naast bekijken óók mag aanraken. En dat praktische werken met kunst is het leukste wat er is, vindt Hoofd Collecties Marlon Steensma (Glimmen, 1986). Omdat ze als geen ander weet wat zich in het museumdepot bevindt, speelde ze ook een cruciale rol bij het samenstellen van de expositie *Behind the Scenes*. Voor dit unieke kijkje achter de schermen van het Groninger Museum, dat dit jaar 150 jaar bestaat, besloot Steensma niet alleen kunstobjecten te selecteren.

Zachtjes zoemt het klimaat-beheersingssysteem door de lange, lege gang. Geen ramen, alleen kunstmatig licht. Aan weerszijden zijn er deuren: grijs met elk een eigen letter. Achter elke deur liggen in totaal bijna 60.000 kunstwerken, te wachten tot ze weer eens tevoorschijn worden gehaald. Het klinkt wellicht wat treurig, maar wie een rondleiding van Marlon Steensma krijgt begrijpt naarmate meer deuren opengaan de magie van een museumdepot. “Het aanraken van kunst en het werken met kunst is echt het meest bijzondere en leukste wat er is”, vertelt het Hoofd Collecties in de ruimte vol schilderijen. Ze wijst naar een portret van een forse dame dat op een schildersezel staat, alsof de maker het penseel net heeft neergelegd: “die gaat straks ook mee.” Mee in de grote gouden vrachtwagen naar een volgende bestemming: het museum of elders, als bruikleen.

BEHEER EN BEHOUD

Als Hoofd Collecties van het Groninger Museum houdt Steensma zich met haar team bezig met de praktische zaken van kunst: het beheer en behoud van de collectie. Zo wordt elk object minutieus geregistreerd, beschreven en gefotografeerd. “Je zit de hele dag met je neus bovenop de meest bijzondere dingen. Ander dagelijks werk is bijvoorbeeld het controleren van objecten op standplaats en conditie. En het inpakken en uitpakken van werken die weggaan of terugkomen”, vertelt ze.

Ook zijn zij en haar team verantwoordelijk voor de *art handling* van kunstwerken tijdens de op- en afbouw van tentoonstellingen of wissels van kunstwerken in het museum, omdat ze vrijwel de enigen zijn die kunst mogen vasthouden. “Het is heel grappig om de gezichten van mensen te zien als er een kunstwerk op zaal gewisseld moet worden en we dat tijdens openingstijden moeten doen”, zegt ze lachend. “Wat doen jullie nou?!” Steensma weet ook precies uit welke stukken de collectie van het museum bestaat. Bij nieuwe aankopen telt haar stem mee. “Omdat ik heel goed weet wat we al hebben, kijk ik als een curator een voorstel doet voor een aankoop vooral naar of het past bij de collectie.” Daarnaast kijkt ze, ook niet geheel onbelangrijk, naar de staat waarin het werk verkeert. “De praktische voorwaarden dus. Moet het gerestaureerd worden? Waar moet het vandaan komen? En wat kost dat? Dan gaan we bekijken of het allemaal samenkomt.”

EEN BEETJE CURATOR

Omdat Steensma zo goed weet wat er allemaal in het depot te vinden is, was ze voor de tentoonstelling ter ere van het 150-jarig bestaan van het Groninger Museum, *Behind the Scenes*, ook actief als mede-curator. “Ik ben inderdaad degene die alle kunstwerken heeft uitgekozen, samen met curator Lieuwe Jongsma en onze algemeen directeur Andreas Blühm. Dat was best een uitdaging, omdat we een nieuw verhaal wilden vertellen met onze bestaande collectie.”

De tentoonstelling is een uniek kijkje achter de schermen van het Groninger Museum. Steensma besloot daarom niet alleen kunstobjecten te kiezen. “We hebben bijvoorbeeld een schilderijenrek uit het depot afgebroken en in het museum op zaal opnieuw opgebouwd”, vertelt ze. Het vraagt ook een goed afgestemde planning, zo’n tentoonstelling. Omdat *Behind the Scenes* tot juni 2025 te zien is, moeten er af en toe kunstwerken gewisseld worden voor nieuwe. “Prenten mogen bijvoorbeeld maar drie maanden tentoongesteld worden”, vertelt Steensma. “Dus ik weet nu al wanneer we gaan wisselen.”

“De magie van een museumdepot verveelt nooit.”

DE MAGIE VAN EEN MUSEUMDEPOT

Ondanks het planmatige en gestructureerde dat haar werk van haar vraagt – voorbereidingen voor tentoonstellingen beginnen meestal al twee jaar van tevoren – is geen dag in het leven van het Hoofd Collecties hetzelfde. “Ik kwam twaalf jaar geleden na mijn opleiding Kunstgeschiedenis hier binnen en ben nog steeds niet uitgekeken. Het is nog lang niet klaar.” De magie van een museumdepot verveelt nooit. Want, weet Steensma, “elke keer ontdek je iets nieuws.”

De expositie Groninger Museum 150 jaar – *Behind the Scenes* is van 29 maart 2024 t/m 1 juni 2025 te bezoeken.

Zin om je weer te zien!

Noorderzon
2024

22 aug – 1 sep

22 juni – 12:00 uur
Start kaartverkoop hoofdprogramma
en &Society-programma

22 juli – 12:00 uur
Start kaartverkoop volledig programma

Meer weten over het programma en
de kaartverkoop? Ga naar noorderzon.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

KUNSTWERK

CHRIST AND THE LAMB (1988)

verguld hout en spiegel
178 x 139 x 20 cm

KUNSTENAAR

Jeff Koons (1955)

TE ZIEN

In de expositie *Groninger Museum*
150 jaar – *Behind the Scenes* vanaf
29 maart.

@GRONINGERMUSEUMOFFICIAL

HORTUS BOTANICUS HAREN

14e BEELDEN EXPO

'Hortus Animalis'

22 kunstenaars / 110 kunstwerken

26/05

29/09

2024

HORTUS BOTANICUS HAREN

KERKLAAN 34

9751 NN HAREN

Elke dag geopend van 10.00-17.00 uur

QBUZZ 51 stopt voor de ingang!

Gratis parkeren achter TINQ-pompstation

www.hortusharen.nl

KUNST

MAART

Solotentoonstelling Abiha Naderi in **Kunstpunt**, 1 maart t/m 13 april // Expositie *Requiem* van Alexandra Huddleston in de **Portiersloge**, 1 maart t/m 7 april // Expositie John Konijn in galerie **ann's art**, 2 maart t/m 6 april // Expositie met de kerkelijke kunst van Hendrik Antonius Ter Reegen in het **Veenkoloniaal Museum** in Veendam, 2 maart t/m 26 mei // Documentaire *Alreadymade* door Barbara Visser in **Forum Groningen**, v.a. 8 maart // Solotentoonstelling *BOTH SIDES* van Jan van der Ploeg in galerie **OFF HOOK**, 8 maart t/m 19 april // *Kinderbiënnale – A Better Place* in het **Groninger Museum**, 9 maart t/m 3 november // Groepsexpositie *on paper* met werk van Anne Mensinga, Jessica Skowronek, Marisa Rappard en Patricia Paludanus in **galerie with tsjalling**, 9 maart t/m 20 april // Rondleidingen (langs kunst) in het **Stadhuis**, elke vrijdag // Expositie *WAS getekend!* met werk van Gonne Corstens in **Galerie Noord**, 16 maart t/m 11 april // Expositie *De Verbinding - De Buitenplaats ontmoet Drents Museum* in **Museum De Buitenplaats**, 16 maart t/m 20 mei // Expositie Berndnaut Smilde in **The Pitcairn Museum of Contemporary Art**, 17 maart t/m 9 mei // Expositie *America & Trump* by Andres Serrano in **Forum Groningen**, 23 maart t/m 5 november // Gezamenlijke expositie van kunstenaars Peter H. Propstra en Henk Kraayenzank in **Atelier Henk Kraayenzank**, t/m 24 maart // Expositie *Pieter Griffioen – Het Oostblok en Moskou 1986 - 1991* in **Fotogalerie Lichtzone**, t/m 24 maart // Rondleiding langs kunst in het Stadspark door **Kunstpunt**, 24 maart // Expositie met werk van Peter de Vis en Flip Drukker in **Kunsthof Eemsdelta** in Appingedam, 24 maart t/m 5 mei // Expositie met werk van Gea Koevoets, Angeniet Bulthuis en Helma van de Water in **Forma Aktua**, 27 maart t/m 28 april // Expositie *2 Spraak - Afrika ontdekken in textiel* in **Veenkoloniaal Museum** in Veendam, t/m 20 mei // *Groninger Museum 150 jaar – Behind the Scenes* in het **Groninger Museum**, 29 maart 2024 t/m 1 juni 2025 // Expositie *Chôra* van Helia Rafie in de **Bierumer School**, t/m 30 maart // Werk van Joanna Paszkiewicz in **Raamgalerie De Prachtvink**, t/m 31 maart // Korte documentaire *Fluisteraars*, een coproductie van kunstenaar Loes Heebink en regisseur Saskia Jeulink, over vergankelijkheid en kwetsbaarheid in handen van drie noordelijke beeldend kunstenaars (Loes Heebink, Henk Kraayenzank en Gjalt Blaauw), uitgezonden in het programma DOCNOORD op RTV Noord, 31 maart // Solotentoonstelling fotograaf Joram Krol *Can I Be Me* in het **Groninger Museum**, verlengd t/m 1 april.

Bezoekers in de expositie *Joram Krol – Can I Be Me* in het Groninger Museum. Foto: Niels Knelis Meijer

VUL DE LENTE MET KUNST IN GRONINGEN EN DAARBUITEN.

Rondleiding door het Stadhuis. Foto: Marleen Annema

APRIL

Expositie *La Dīda* door Collectief La Dīda in **Raamgalerie De Prachtvink**, april t/m oktober // Overzichtsexpositie van de Groninger fotograaf Karel Zwaneveld (postuum) in **Fotogalerie Lichtzone**, 3 t/m 28 april // Schilderijen van Annemiek Meijer in **Theehuis Selwerderhof**, t/m 5 april // Filmvertoning + Q&A met documentairemaker Barbara Visser over *Alreadymade* in **Forum Groningen**, zondag 7 april // Expositie Joke Ganzevoort bij **Bout Advocaten**, vanaf 5 april // Expositie *Ars Intelligentia* in **Artphy**, t/m 7 april // Expositie *Op het scherpst van de snede* met houtsnedes van Tim Blaauw, Eline Brontsema, Siemen Dijkstra, Grietje Postma en Marjolein Terwindt en schilderijen van Marein Konijn, Magna Postma, Peter Durieux, Annemarie de Groot, Jannes Koetsier en Roelie Douw in **de Stadsgalerie**, t/m 7 april // Expositie Ada Duker in de **Portiersloge**, 8 april t/m 8 mei // Expositie *Meester en Gezellen* met werk van kunstenaars Arie Zuidersma, Aukje Niemeyer en Frits Werkman bij kunsthandel en lijstenmakerij **Ongering** in Groningen en **Bij De Doorrit**, naast Bij Hammingh in Garnwerd, t/m 14 april // **GRID** presenteert *De Best Verzorgde Boeken 2022* in Het Kasteel, t/m 14 april // Expositie Maaike Meindertsma in de **Bierumer School**, april & mei // 26 kunstenaars openen hun atelier voor publiek tijdens **Open Ateliers Haren**, 6 en 7 april // Expositie met werk van Aygen Kaptanoğlu, Nelly Dansen en Sanne Lok in **SIGN**, 6 april t/m 5 mei // Expositie *Witte Goud* met werk van Joppe Venema, Margriet van Weenen en Jun Zhang in **CAMPIS** in Assen, t/m 7 april // Installatie door Jimi Kleinbruinink in het **Tschumipaviljoen**, 10 april t/m 22 juni // Expositie Guus Harmsma in het **Kerkje van Klein Wetsinge**, t/m 13 april // Expositie *Thuis* met werk van Douwe Engels, Maartje Mulder en Marc van Vliet in **Wall House #2**, 13 april t/m 14 juli // Expositie met werk van Hindrik de Vries in **Galerie Noord**, 13 april t/m 9 mei // Expositie *Van lente naar zomer* met werk van Maarten Dalstra, Gineke Zikken, Christiaan Afman, Magna Postma, Peter Durieux, Marein Konijn, Roelie Douw, Annemarie de Groot en Jannes Koetsier in **de Stadsgalerie**, 14 april t/m 7 juli // Community-artproject *Vogel-Vrij* van Myrte van Dijk in **Museum Klooster Ter Apel**, t/m 14 april // Expositie *Ons laand*, met klassiek werk uit de eigen collectie en schilders van De Ploeg en modern werk van onder andere Paul & Albert in **Het MOW I Museum Westerwolde**, 14 april t/m 16 oktober // Solotentoonstelling Saskia Boelsums in de **Gasunie**, 15 april t/m 16 juni (alleen op 14 april open voor publiek) // Expositie *and then, and then, and then* met schilderijen van Klaske Bootsma in **Block C**,

Marinus Brinkgreve, *zonder titel*, te zien in de rondleiding langs kunst in het Stadspark. Foto: Dettie Veltman

t/m 20 april // Solotentoonstelling Lourens Stuurman in **Kunstpunt**, 19 april t/m 1 juni // Expositie *De Joods-Groningse Vrouwengalerij* in **Synagoge Groningen**, t/m 19 april // *SEEN #17* met Dajana Heremic & Davey Smand in **WEP**, 19 april // Expositie van het jaarlijkse *Midseason program* van **het resort** met kunstenaars Beth Wong, Madeleine Peccoux, Silke Riis, Lily Dollner, Naomi Hubert, Jens Huls en Alex Murphy op de Piccardthof, 19 t/m 21 april // *Art For You Festival* in stad en provincie Groningen door **Young Collectors Circle**, 20 & 21 april // *Rondje Méér*, open-atelierroute van beroepskunstenaars rondom het Hoornse- en Paterswoldsemeer, 21 april // *The Wall #4*, kunst in uitvoering op groot formaat in **Kunstpunt**, 22 april t/m 1 juni // Expositie *Joyce Eijkhout & de Klassiekers* in galerie **ann's art**, 27 april t/m 1 juni // Ploegexpositie *Stilte* met werk van Henk Helmantel, Geert Schreuder, Johan Dijkstra en Josefen Alkema in **Museum Klooster Ter Apel**, 28 april t/m 15 sept // Expositie *De Ploeg in de Watertoren* met werk van Josefen Alkema, Annelies Gommer en Dik Breunis in **Watertoren West**, t/m 30 april.

MEI

Rondleiding langs kunst op straat voor kinderen georganiseerd door **Kunstpunt**, 1 mei // Expositie *Climate No Future* in **Fotogalerie Lichtzone**, 1 t/m 26 mei // Expositie met werk van Olga Wiese, Trudy Kramer, Wim Jonkman en Patricia Suer in **Forma Aktua**, 1 mei t/m 2 juni // Expositie Petra van Kalke in **Raamgalerie De Prachtvink**, 1 t/m 31 mei // Expositie *Nymphenburg x Groninger Museum – Porselein. Kunst. Design.* in het **Groninger Museum**, t/m 5 mei // Expositie Maria de Werker in de **Portiersloge**, 8 mei t/m 8 juni // *Drink & Draw #13: collage-editie* in **WEP**, 10 mei // Lezing 'Art & Environment' bij **het resort**, 10 mei // Expositie met werk van Willemijn Rog in **Galerie Noord**, 11 mei t/m 6 juni // Expositie met werk van Harrie Tuinman en Anneke Boerma in **Kunsthof Eemsdelta** in Appingedam, 12 mei t/m 23 juni // Expositie *De Ploeg in de Watertoren*

met werk van Aly van der Wal en Geert Schreuder in **Watertoren West**, mei & juni // Solotentoonstelling van de Duitse kunstenaar Lars Breuer in galerie **OFF HOOK**, 18 mei t/m 28 juni // Groepsexpositie *Duurzaamheid in Beeld – Academie Minerva in het UMCG*, t/m 19 mei // Solotentoonstelling *paper, scissors* van Dieke Venema in **Afslag BLV** in Heerenveen, t/m 19 mei // Art Talk *The Wall #4* in **Kunstpunt Groningen**, 23 mei // Expositie Rolina Nell bij **KEIK**, t/m 24 mei // Jubileumeditie festival *Terug naar het begin* in de Eemsdelta met muziek, theater, verhalen en kunst, 24, 25 en 26 mei // *WEPHOST #6: Speculating through Speculaas* – een samenwerking tussen Lara Benevides en E.A.T. Collective in **WEP**, 24-26 mei // Expositie *Kloeke kerken van De Ploeg* in **Museum Wierdenland**, t/m 26 mei // Open dag in de **Biotoop** in Haren, 26 mei // Beelden Expo *Hortus Animalii* in **Hortus Botanicus Haren**, 26 mei t/m 29 september // Expositie *Koetsen en kastelen* in **Museum Nienoord** in Leek, t/m 1 september // Expositie met schilderijen van Karl Jakob van Beekum in het **Streekhistorisch Centrum** in Stadskanaal, t/m 31 mei // *SEEN #18* in **WEP**, 31 mei.

JUNI

Maand van de Kunst op Straat in Groningen, georganiseerd door **Kunstpunt**, 1 t/m 30 juni // Expositie *De mislukte vakantie* met film en fotografie van Vita Soul Wilmerink in **Block C**, 1 juni t/m 6 juli // Expositie *Vrede in de Brugstraat* van Marius de Schaar in **Raamgalerie De Prachtvink**, 1 t/m 30 juni // Expositie *Antonio López – Meester van het Spaans realisme* in het **Drents Museum**, t/m 2 juni // Expositie Leka Derev'iankina in de **Bierumer School**, juni & juli // Expositie *Edele Kunst, over luxe paarden en werkpaarden* in het **Veenkoloniaal Museum** in Veendam, 2 juni t/m 22 september // Expositie *Fantasy* met werk van Simon Sängner, Eza Weijer en Grietje Nieuwhof in **Forma Aktua**, 5 juni t/m 7 juli // Expositie *The Collager II* met werk van een internationale groep collage-kunstenaars in **Galerie Noord** gecureerd door Peter Boersma, 8 juni t/m 4 juli // Expositie Erwin Olaf in het **Groninger Museum**, t/m 9 juni // Solotentoonstelling *Mikalojus Konstantinas Čiurlionis (1875-1911) – Beyond Heaven and Earth* in **Museum Belvédère** in Heerenveen, t/m 9 juni // Eindexamenexpositie **Academie Minerva** op verschillende locaties in Groningen (stad), 15 t/m 20 juni // Expositie *Ciclotrama* van Janaina Mello Landini in de **Akerk**, t/m 23 juni // Expositie *Diversiteit van Aa tot Hunze in Martiniplaza*, tot 16 juni // *SEEN #19* met Tsjisse Talsma & Kalle Wolters in **WEP**, 28 juni // Expositie Peter Scheedler in de **bezoektuin Tuinfleur** in Oostwold, t/m 1 november.

© Fiona Zondervan, *Minotaurus Mythe*, te zien op de Beelden Expo *Hortus Animalii* in Hortus Botanicus Haren

© Andres Serrano, *America: Donald Trump* (2004), te zien in *America & Trump* by Andres Serrano in Forum Groningen

KIJKEN

Scan de QR-code voor (veel) meer informatie over deze exposities en activiteiten

IS AI-KUNST ‘ECHTE’ KUNST?

Leonardo Salvador Arriagada Beltrán (Chili, 1986) deed bij de Rijksuniversiteit Groningen onderzoek naar de relatie tussen computer-gegenereerde kunst en kunstmatige intelligentie (AI). Beltrán's onderzoek geeft belangrijke inzichten in hoe AI creativiteit in de kunst verandert. Wat maakt een kunstwerk gegenereerd door AI anders dan kunst door mensen gemaakt en kan AI echt iets origineels creëren?

foto: Henk Veenstra

LEONARDO SALVADOR ARRIAGADA BELTRÁN is gepromoveerd in esthetiek en informatica aan de Rijksuniversiteit Groningen en in de filosofie met een hoofdvak in esthetiek en kunsttheorie aan de Universiteit van Chili. Daarnaast heeft hij een MA in hedendaags denken, filosofie en politiek denken van de Universidad Diego Portales. Op de conferentie Nederland Digitaal 2021 ontving hij de Noorden Digitaal Talent Award voor Beste Ontdekking en de People's Choice Award.

Wat is AI-gegenereerde kunst?
“AI-kunst ontstaat uit de dynamische wisselwerking tussen AI en het creatieve proces van kunst maken. Deze samenwerking heeft zich gedurende een lange periode op een natuurlijke manier ontwikkeld, als gevolg van steeds verder geïntegreerde computerprogramma's, bijvoorbeeld in software zoals Photoshop. Het wordt nog intrigerender wanneer AI niet langer een hulpmiddel is, maar de rol van een echte opzichzelfstaande kunstenaar aanneemt. Daarom heb ik het concept ‘AI-gegenereerd kunstwerk’ geïntroduceerd. Dit concept

omvat drie cruciale elementen: ten eerste het op autonome wijze genereren van nieuwe en verrassende ideeën of kunstvoorwerpen door AI, ten tweede de aanwezigheid van een intern beoordelingsmechanisme dat is ingebed in de processen van AI en ten derde de erkenning van deze door AI gecreëerde werken als werken die waardering van een menselijk publiek verdienen.”
Wat maakt een door AI gegenereerd kunstwerk anders dan kunst die door mensen is gemaakt?
“Door AI gegenereerde kunstwerken

neigen vaak naar meer abstractie in vergelijking met kunstwerken die door menselijke kunstenaars zijn gemaakt. Dit contrast hangt samen met de vraag of het scheppingsproces gebaseerd is op emoties – een essentieel aspect dat diep verankerd zit in de essentie van kunst. Wanneer we kunst bekijken die door mensen is gemaakt, zijn we in meer of mindere mate getuige van het perspectief van die specifieke menselijke kunstenaar. Dit perspectief kan beïnvloed zijn door gender, politieke overtuiging en of de kunstenaar van goede huize komt. Een door AI gegenereerd kunstwerk kan

deze onderliggende invloed in kunst nabootsen, maar het kan er ook voor kiezen om dat niet te doen.”

Kan AI echt iets ‘nieuws’ en origineels creëren?
“Absoluut, geen twijfel mogelijk. We beschikken tegenwoordig over algoritmen zoals Generative Adversarial Networks (GAN's) die kunnen leren zonder tussenkomst van mensen door patronen te herkennen in datasets, om op deze wijze bijvoorbeeld een gloednieuw kunstwerk te creëren. Momenteel bestaan er al heel wat voorbeelden van zulke toepassingen. Een bekend voorbeeld is het portret van Edmond de Belamy, dat de aandacht trok omdat het werd aangeprezen als het eerste door AI gecreëerde kunstwerk dat bij Christie's werd geveild. Volgens de door de informatica, cognitieve wetenschap en kunsttheorie gehanteerde criteria, kan dit schilderij inderdaad gekwalificeerd worden als een kunstwerk dat is gemaakt door AI met minimale menselijke bemoeienis.

Dit portret van Edmond de Belamy is het eerste originele kunstwerk gemaakt met behulp van kunstmatige intelligentie dat op een veiling werd verkocht en bracht maar liefst \$ 432.500 op (de verwachte opbrengst was \$ 10.000). Het ‘schilderij’ uit 2018 maakt deel uit van een groep portretten van de fictieve familie De Belamy en is gemaakt door het Franse collectief Obvious.

BELTRÁN'S PROEFSCHRIFT IS TE LEZEN VIA
research.rug.nl

“Door AI gegenereerde kunstwerken neigen vaak naar meer abstractie in vergelijking met kunstwerken die door menselijke kunstenaars zijn gemaakt.”

Om precies te zijn: in de GAN was een dataset ingevoerd van historische portretten op basis waarvan de AI een nieuw schilderij voor ons genereerde. Het schilderij illustreert het (door mij) voorgestelde concept van een AI-gegenereerd kunstwerk. Het voldoet

aan drie essentiële criteria: ten eerste laat het zien dat het autonoom is door zijn doelen zelfstandig aan te passen via machinaal leren zonder hulp van buitenaf. Ten tweede geeft het kunstwerk blijk van originaliteit en een element van verrassing door het creëren van tot nu toe ongeziene en onverwachte composities. Tenslotte maakt een intern evaluatiemechanisme een onmisbaar deel uit van de creatie van dit werk, door zelfevaluatie en verfijning van het product mogelijk te maken.”

Dit is een ingekorte versie van het interview met Leonardo Salvador Arriagada Beltrán. De volledige versie is te lezen op de website van de RUG. Scan de QR-code hieronder.

foto: Christie's

WAAR WERKEN ZE AAN?

TEKST Dinnis van Dijken,
Elles Hesseling en Marc Knip

FOTOGRAFIE Christopher Smith

Dit voorjaar kun je nieuwe projecten en exposities van verschillende Groninger kunstenaars bezichtigen. We vroegen er zeven naar hun werkwijze en ideeën.

NAAM Jimi Kleinbruinink

VORM **KUNSTINSTALLATIE IN EEN TIJDELIJKE OMGEVING**

ACHTERGROND Studeerde in 2013 af aan Academie Minerva in de richting Autonome Beeldende Kunst

AANLEIDING In het Tschumipaviljoen aan het Hereplein is van 10 april t/m 22 juni zijn installatie te zien

— JIMI KLEINBRUININK

Het imposante en ruimtevullende werk *Symbiotic Reflections* van Jimi Kleinbruinink (Groningen, 1987) is dit voorjaar te bewonderen in het Tschumipaviljoen.

“Ik omarm de onvoorspelbaarheid van mijn kunst. Mijn werken zijn zowel groot als licht en tarten de zwaartekracht. Het is een balans tussen strakke en organische vormen en een oefening in improvisatie binnen een vaste structuur. Met mijn werk wil ik de vergankelijkheid benadrukken en tegelijkertijd nieuwe betekenissen ontdekken en verbinden. Alle materialen die ik als kunstenaar gebruik, krijgen automatisch een metaforische lading, waarmee ik tijdens het werk een poëtische laag probeer te integreren. Ik probeer de verschillende facetten van de menselijke ervaring uit te drukken en zoek naar aspecten die mensen met elkaar verbinden. Voor het Tschumipaviljoen gebruik ik materialen zoals bamboe en spiegels om de relatie tussen mens en natuur te belichten. Deze materiaalkeuzes zijn beïnvloed door mijn ervaring met long covid en mijn streven naar het gebruik van milieuvriendelijke materialen, in tegenstelling tot de synthetische materialen die ik vroeger gebruikte. Bovendien weerspiegelen ze de omgeving van het paviljoen. Het Tschumipaviljoen biedt een unieke kans om mijn werk te laten versmelten met de locatie en iets nieuws te creëren.” (DvD)

Na Jimi Kleinbruinink zal kunstenaar Lee McDonald deze zomer exposeren in het Tschumipaviljoen van 12 juli t/m 29 september.

NAAM Sanne Boekel

VORM **ILLUSTRATIES, ZEEFDrukKEN EN INSTALLATIES**

ACHTERGROND Studeerde in 2018 af aan Academie Minerva in de richting Illustratie

AANLEIDING In het Groninger Museum is t/m 3 november haar installatie VOEL te zien in *Kinderbiënnale – A Better Place*

— SANNE BOEKEL

Ruim vijf jaar na haar afstuderen aan Academie Minerva staat het werk van Sanne Boekel (Groningen, 1995) al in het Groninger Museum. In haar installatie op de *Kinderbiënnale* maakt ze gebruik van *gamification* om gesprekken te starten over emoties en moeilijke onderwerpen.

“Ik zie mijn werk vaak als social design benaderd vanuit illustratie. Mijn project voor de *Kinderbiënnale* bestaat uit een interactieve installatie over het erkennen van emoties en het faciliteren van een gesprek over hoe we van onszelf een betere plek kunnen maken. Naast mijn betrokkenheid bij de *Kinderbiënnale* als kunstenaar maak ik educatief materiaal en lespakketten voor het Groninger Museum. Van zulke educatieve projecten krijg ik ook veel input en blijf ik zelf

scherp als maker. Het onderwijs is voor mij de meest pure vorm van activisme, omdat ik nauw betrokken ben bij de ontwikkeling van de toekomstige generatie en zo help deze te vormen. Visueel oogt mijn werk propagandistisch, maar het propageert niet een ideaal of idee over hoe het moet. Het faciliteert een gesprek en nodigt uit om stil te staan bij wat je nu voelt. Mijn werk gebruikt *gamification*, waarbij ik kwetsbare onderwerpen verken en mensen uitnodig

om na te denken over hun relatie tot deze thema's. Kinderen betrekken bij de *Kinderbiënnale* biedt een unieke kans om vanuit hun perspectief te denken en een geschikte vorm te vinden. Ik maak educatief materiaal, zoals lesbrieven en spellen met een rol voor *gamification*, waarmee ik een toegankelijke benadering hanteer. Het doel is om kinderen te stimuleren na te denken over emoties en moeilijke onderwerpen op een speelse manier bespreekbaar te maken.” (DvD)

NAAM	Alex Murphy
VORM	RUIMTELIJKE VERHALENMAKER
ACHTERGROND	Bouwkunde, Bachelor Off Road Design Academie Minerva (2018-2022)
AANLEIDING	Het afgelopen half jaar nam hij, samen met (beginnend) kunstenaars Beth Wong, Madeleine Peccoux, Silke Riis, Lily Dollner, Naomi Hubert en Jens Huls deel aan het talentontwikkelingstraject <i>Midseason</i> van het resort. Afsluitend vindt van 19 t/m 21 april een groepsexpositie plaats op de Piccardthof

“*Veel van mijn werk is een mix van komedie en satire.*”

— ALEX MURPHY
(Dublin, Ierland, 1998) bereidt zich momenteel voor op zijn tentoonstelling op de Piccardthof als onderdeel van het *Midseason*-programma van het resort.

“Ik werk in meerdere disciplines, variërend van stop-motionanimatie tot muziek. Ik heb een achtergrond in theater en film, die ik gebruik in mijn kunst. Als onderdeel van het *Midseason*-residentieprogramma in het resort hebben we de studio’s van andere kunstenaars bezocht en geleerd hoe zij hun werkplaatsen inrichten voor productie. Sindsdien heb ik ook mijn eigen atelier in Moshpit of Creation opnieuw ingericht. We hebben een voortdurende dialoog met de andere kunstenaars van de residentie en het is fascinerend om te zien hoe we allemaal verschillende technieken toepassen om de materialen waarmee we werken leven in te blazen. Momenteel schrijf en ontwikkel ik korte verhalen en muziek voor mijn residentie van het resort op de Piccardthof. Ik creëer een sculpturaal instrument in de buitenlucht dat ook QR-codes heeft, zodat luisteraars mijn verhalen en soundscapes kunnen ervaren terwijl ze op ontdekkingsstocht gaan. Ik heb gekozen voor deze aanpak om de prachtige omgeving zo min mogelijk te verstoren. Veel van mijn werk is een mix van komedie en satire. Ik laat me inspireren door de wereld om ons heen, op zoek naar boeiende verhalen om te vertellen. Daarnaast bereid ik me voor op een project op een stortplaats als onderdeel van *Into Nature*, waarbij ik inzoom op micro-organismen om nieuwe verhalen te creëren. De vertelstijl is voor mij net zo belangrijk als de inhoud zelf. Ik waardeer immersieve ervaringen waarbij kijkers in gelijke mate kunnen genieten van het werk en de inhoud.” (DvD)

“In mijn werk staat het lichaam centraal. Dat komt voort uit mijn fascinatie voor sport, en ik pas het toe in mijn werk in relatie tot de omgeving. Ik turn al vijftien jaar en de samenwerking en soms tegenstelling tussen lichaam en brein is daarbij erg belangrijk. Dit komt als onderwerp terug in mijn kunstpraktijk. Ik neem mijn performances op en integreer deze in audiovisuele installaties. De performances functioneren als interventies in landschap en omgeving. Mijn aanpak is intu-

itief, maar onderzoek speelt een cruciale rol. Ik heb recent het Reisma van den Burg Stipendium toegekend gekregen. Dat budget gebruik ik voor mijn onderzoek waarin ik onder andere kijk naar hoe de maatschappij met mensen omgaat op basis van hoe hun lichaam eruitziet of functioneert. Mijn project bij de Bierumer School richt zich op de manier waarop het lichaam naar de achtergrond kan treden om zo de wereld om ons heen meer mentaal

en minder fysiek te ervaren. Tijdens mijn residentieperiode creëerde ik een audiovisuele installatie op de zolder van de Bierumer School, die een belangrijk onderdeel vormt van het project. Deze installatie dient als raamwerk om mijn verschillende werken samen te brengen en een extra laag toe te voegen aan het geheel. In plaats van dat de beelden los van elkaar blijven bestaan, gaan ze een relatie met elkaar aan en zo ontstaat een nieuwe betekenis.” (DvD)

NAAM	Maaïke Meindertsma
VORM	PERFORMANCEKUNST EN INSTALLATIES
ACHTERGROND	Studeerde in 2022 af aan Academie Minerva in de richting Autonome Beeldende Kunst
AANLEIDING	In maart werkt ze en in april en mei exposeert ze in de Bierumer School, een kunstenaarsresidentie die kunstenaars ruimte biedt voor productie en presentatie. Op 24, 25 en 26 mei is de expositie onderdeel van <i>Terug naar het begin</i> , een muziek-, kunst- en theaterfestival in de kerken van het Groninger wierdenlandschap

— MAAIKE MEINDERTSMA
Het werk van Maaïke Meindertsma (Leeuwarden, 1999) in de Bierumer School en bij festival *Terug naar het begin* is het resultaat van een maandlange residentie. Haar project overbruggt een passie voor turnen, performancekunst en locatiegebonden installaties.

NAAM Sanne Lok

VORM MULTIMEDIA

ACHTERGROND Studeerde in 2023 af aan Academie Minerva in de richting Fine Arts

AANLEIDING Exposeert samen met andere kunstenaars van 6 april tot en met 5 mei in projectspace SIGN

— **SANNE LOK (SANNY)**
In maart bouwt kunstenaar **SANNY** (Lelystad, 1998) samen met **Ayşen Kaptanoğlu** en **Nelly Dansen** een maand lang aan een tentoonstelling in projectspace **SIGN**. Ze zijn uitgenodigd om werk te maken waarin het beeld van de vrouwen en hun plek in economische en geopolitieke systemen en patronen centraal staat of bevraagd wordt. **SANNY** vertelt over haar kunst en welke plannen ze heeft voor de expositie.

“Ik heb het idee om een slaapfeest in SIGN te organiseren.”

“Uit het niets ontving ik een mail van SIGN met de vraag of ik geïnteresseerd zou zijn in het opbouwen van een expositie. Zij benaderen verschillende kunstenaars die ze uitnodigen voor een werkperiode in de galerie om samen werken op te bouwen rondom een bepaald thema of visie die zij voorstellen en wij dan gaan uitwerken. Samen met een aantal andere vrouwelijke kunstenaars zal ik in de maand maart werk opbouwen waarin onze ideeën over de systemen en politiek van nu en met name de positie van de vrouw daarin centraal zullen staan. Bij mijn werk draait het meer om de boodschap die ik over wil brengen en minder om de schoonheid en finesse. De installaties die ik maak hebben een sterk DIY-karakter waarbij ik het voornamelijk belangrijk vind dat het toegankelijk is voor de bezoeker. Ik werk met film en performance en bouw daaromheen een installatie die het verhaal en mijn statement sterker maakt. De werkperiode met de andere kunstenaars in maart is een tijd van experimenteren, samenwerken en inspiratie opdoen. Het wordt nog een verrassing hoe mijn werk er uiteindelijk uit gaat zien. Op dit moment heb ik het idee om een slaapfeest in SIGN te organiseren. Alleen in tegenstelling tot van die zoete slaapfeestjes van vrouwen in romcoms zullen we niet met kussens vechten, maar tot diep in de nacht in gesprekken het onrecht in de wereld bevechten. Ik probeer in mijn werk een manier te vinden om dingen die confronterend zijn en niet per se leuk, om te buigen naar iets wat wél leuk is. Daarnaast is mijn werk toegankelijk voor iedereen, waarmee ik hoop een zo breed mogelijk publiek in contact met elkaar te brengen en andere perspectieven te geven.” (EH)

“Mijn moeder las me heel vaak uit prentenboeken voor, zoals bijvoorbeeld *De Elfen* van Brian Froud en Alan Lee, twee illustratoren. De werelden die zij opriepen vond ik magisch. Ik heb heel veel uit *De Elfen* nagetekend, vaak met inkt. Ik gaf een eigen draai aan de tekeningen en zag hoe er op die manier iets nieuws ontstond. Dat is voor mij de stimulans geweest om kunstenaar te worden. Ik heb geen kunstopleiding gedaan, maar International Business gestudeerd en later Sociaal Pedagogisch Werk. Ik heb beide opleidingen afgerond, maar ik wist

al die tijd al dat ik andere dingen met mijn leven wilde doen. Ik ben na mijn studie de zorg ingegaan en toen kwam mijn inspiratie voor tekenen en schilderen weer helemaal terug. Inmiddels denk ik dat het een voordeel is dat ik geen academie heb gedaan. Ik werk volledig op mijn gevoel en wordt niet afgeleid door hoe dingen moeten. Ik ben helemaal vrij in mijn creativiteit en dat geeft me vleugels. In de tentoonstelling zullen er twintig, voornamelijk heel persoonlijke schilderijen van mij te zien zijn uit de periode van 2016 tot nu. Wellicht komt er nog

NAAM Eza Weijer

VORM SCHILDERIJEN

ACHTERGROND Autodidact

AANLEIDING Eza Weijers werk is, samen met dat van Simon Säger en Grietje Nieuwhof, te zien in de groepsexpositie *Fantasy* in galerie Forma Aktua van 5 juni t/m 7 juli

— EZA WEIJER

In haar atelier in haar geboorteplaats werkt **Eza Weijer** (Veendam, 1981) aan fantasierijk werk. Haar schilderijen en illustraties ontstaan uit droombeelden en het onderbewuste, wat haar oeuvre zowel mysterieus als herkenbaar maakt. In 2023 publiceerde ze het prentenboek *Vogeltje en Walvis*. In Forma Aktua exposeert Eza twintig schilderijen.

nieuw werk bij, maar dat is niet afdwingbaar bij mij, dus dat laat ik afhangen van hoe het loopt. Als ik schilder, zorg ik voor een prikkelvrije omgeving. Ik heb zelfs al mijn werk omgekeerd in het atelier staan om op geen enkele manier afgeleid te worden. Het begint met een vaag beeld in mijn hoofd, een gevoel, een sfeer, vaak een kleur en vervolgens gaat het eigenlijk vanzelf, haast alsof ik er niets meer mee te maken heb. Vaak ben ik zelf verbaasd over wat ik zie ontstaan.” (MK)

NAAM Peter Durieux

VORM **SCHILDEREN**

ACHTERGROND Studeerde in 1981 af aan Minerva, doceerde aan de Klassieke Academie en is medebestuurder van de Stadsgalerie aan de Oude Boteringestraat

AANLEIDING Zijn schilderijen zijn van 14 april t/m 7 juli te zien in de tentoonstelling *Van lente naar zomer* in de Stadsgalerie en in april bij galerie Wildevuur te Hooghalen

“Het gaat niet zozeer om een diepere achterliggende boodschap, maar vooral om de compositie, de lijnen en licht en donker. De esthetiek van het werk is wat telt.”

— PETER DURIEUX

De schilderijen en tekeningen van Peter Durieux (Sassenheim, 1951) nemen je als kijker mee van de grijze regendagen in Groningen naar zwoele kalme zomerdagen in de natuur. In zijn gecreëerde wereld zijn geen problemen of negatieve gedachten van de buitenwereld te vinden. En de fluitende vogels en kabbelende beekjes kun je als beschouwer bijna horen.

“Toen ik naar de kunstacademie ging schilderde en tekende ik al het liefst landschappen. Geen weidse vergezichten met veel lucht. Ik houd er meer van om in te zoomen op hoekjes of plekken waar iets gebeurt in de natuur. Oude begroeide muurtjes en paadjes in het bos of een sloot waaruit een dikke bos riet groeit middenin een weiland. Vaak gaat het om tekenen van cultuur die overgenomen of teruggenomen worden door de natuur. Elk jaar ga ik ongeveer drie weken naar de Ardèche in Frankrijk en elke keer vind ik daar weer nieuwe plekken die me doen verwonderen over de schoonheid van de natuur. Ik maak schetsmatige tot heel gedetailleerde tekeningen op de plekken zelf en noteer de kleuren die ik zie erbij in de kantlijn. Ik begin pas met schilderen wanneer ik weer thuis in Usquert ben. Aan de hand van de tekeningen en mijn herinneringen aan de plek probeer ik zoveel mogelijk de sfeer weer tot leven te wekken op het paneel. Het wordt dan natuurlijk nooit een exacte kopie, dat is mijn bedoeling ook niet. Op die manier vind ik de verstillen en rust die ik in de natuur vind terug in de veilige en schone wereld die ik creëer op het paneel.

Mijn werk spreekt voor zichzelf. Het gaat niet zozeer om een diepere achterliggende boodschap, maar vooral om de compositie, de lijnen en licht en donker. De esthetiek van het werk is wat telt.” (EH)

KUNST OP STRAAT

ZITTENDE JONGELING

Foto: Sebastian Rodenhuis

Een ontspannen beeld, midden op het gras van het Emmaplein: de *Zittende jongeling* van Frederik Engel Jeltsema. De kunstenaar verbeeldde de jonge man volgens de oud-Griekse traditie: naakt, atletisch gebouwd en met perfecte lichaamsverhoudingen. Dit bronzen beeld vervaardigde Jeltsema al in 1916, maar in 1960 besloot hij het – samen met een vrouwelijk naakt van marmer – cadeau te doen aan de stad Groningen. Het vrouwelijk naakt staat in het Stadhuis.

KUNSTENAAR

Frederik Engel Jeltsema
(1879-1971)

LOCATIE

In het midden van
het Emmaplein

Het beeld is onderdeel van de kunst- & architectuurroute langs de Groninger singels. Scan de QR-code voor meer informatie of haal de gratis gids met de wandelroute af bij Kunstpunt

MOBi SQUARE GARDEN

WEGGOOIEN IS
GEEN KUNST

Op het Suikerterrein in Groningen is de afgelopen jaren MOBi Square Garden verrezen; een openlucht-kunstpark waar doorlopend kunst te zien én in ontwikkeling is. Onder de noemer *re:de:construct* exposeren uiteenlopende kunstenaars er hun werk, gemaakt van gerecycleerd materiaal van kunstwerken die zijn gered van de vuilstort. Initiatiefnemers Zwaan Ipema en Ruud Akse van NP3 vertellen erover.

Jullie runnen samen NP3, een tentoonstellings- en onderzoeksruimte voor hedendaagse experimentele kunst, verdeeld over drie locaties in de stad: de RE:Search:Gallery in de Hofstraat, MOBi op het Suikerterrein en de interactieve multimedia bushalte eMMA aan het Emmaplein. Hoe is dit zo gekomen?

Zwaan: “In 2004 hebben we NP3 opgericht, omdat we heel graag een plek voor kunstenaars wilden creëren in Groningen. We zijn begonnen in de Hofstraat, in 2007 werd daar eMMA aan toegevoegd, en in 2012 openden we de deuren van MOBi. Op alle drie de locaties kunnen kunstenaars experimenteren en krijgen ze ondersteuning in het hele proces: van een eerste idee tot de ontwikkelfase en de financiering.”

Waar staat NP3 voor?

Ruud: “Niet Parkeren tot de derde macht. Oftewel: altijd de volgende stap zetten. Kunst is heel vaak gefocust op dat iets af moet zijn; het product is klaar en dán wordt het getoond. Dat vind ik pure onzin. Kunst maken is een proces van constant bijsturen en bijschaven.” Zwaan: “Hier kan en mag alles: experimenteren; mislukken; ‘onaf’ werk tentoonstellen – net waar de kunstenaar behoefte aan heeft.

Wij vinden het belangrijk dat mensen hier in beweging blijven en dat we een toegankelijke plek zijn, voor zowel kunstenaars als publiek.”

In MOBi Square Garden, jullie buitenruimte van 3500m², ontwikkelen jullie nu *re:de:construct*. Wat houdt dit onderzoeksproject in?

Zwaan: “*re:de:construct* draait helemaal om het hergebruik van materiaal van oude en afgeschreven kunstwerken. We proberen zo weinig mogelijk materiaal te verspillen, ook in de projecten die we nieuw ontwikkelen. Dat is al vanaf het begin zo. We werken met materiaal dat overblijft of dat we gratis kunnen krijgen.”

Ruud: “Er wordt zo veel weggegooid in de kunstwereld, zowel in het onderwijs als professioneel. Daarom heb ik het concept *re:de:construct* bedacht, waarbij we niet alleen materiaal hergebruiken, maar ook complete kunstwerken. Op deze manier ontstaat in samenwerking met de kunstenaar weer nieuwe kunst in MOBi Square Garden.”

Met dit concept wilden jullie er iets tegenover stellen.

Zwaan: “Ja. Dat begon eigenlijk met Anno Dijkstra, een kunstenaar met wie we vaker

“We
hergebruiken
niet alleen
materiaal,
maar ook
complete
kunstwerken.”

werken. Hij heeft in 2015 het kunstwerk *Reconstruction 0* gemaakt, een enorme purschuimen atoomwolk, voor een tijdelijke expositie op de voormalige vliegbasis Soesterberg. Dat is een werk van zes bij zes bij drieëntwintig meter. Voordat het materiaal naar de vuilstort ging, hebben we Anno gevraagd of hij het kunstwerk wilde herontwikkelen binnen *re:de:construct*. Nu hebben Ruud en Anno er samen een gesamt-kunstwerk van gemaakt: *Multi AntennaA*, dat bestaat uit de constructie van de losse modules van de atoombom. Het werk is zo geplaatst dat het ook als podium kan dienen voor projecten van andere kunstenaars.”

Ruud: “Als er over duurzaamheid en circulair ondernemen wordt gesproken, gaat het vaak over dingen als zonnepanelen en isolatie. Ik denk dat je ook een hele grote slag kunt maken als je van tevoren beter nadenkt over wat voor materiaal je gaat gebruiken en hoe. Dan is het soms beter om duurder materiaal te kopen, dat langer meegaat en weer hergebruikt kan worden.”

Wat is er de komende tijd nog meer te zien in MOBi Square Garden?

Zwaan: “Onder andere *Bioremediating Missile* van Jos Volkers; een enorme raket in vorm en grootte gelijk aan een Duitse V2-raket. Maar dan gemaakt van afbreekbare materialen. En hij zit helemaal vol met zaden. Hij staat nu bij ons in de buitenruimte, waar hij helemaal wordt overgenomen door de natuur.”

Ruud: “We zijn ook bezig met *Dolmen*, een nieuw kunstwerk van Marit Westerhuis. Dat maakt ze met onder meer het plastic en kippengaas dat ze heeft gebruikt voor haar solotentoonstelling *MEGALITH* in het Groninger Museum. Het grote, desolate en post-apocalyptisch landschap dat daar in 2022 in het Coop Himmelm(l)au Paviljoen te zien was, transformeert ze nu tot een hedendaags hunebed.”

MOBi Square Garden is 24/7/365 te bezoeken.

“Ik denk dat je een hele grote slag kunt maken als je van tevoren beter nadenkt over wat voor materiaal je gaat gebruiken en hoe.”

KUNSTWERK

**ZONNEWENDE
(HOENDIEP EN PLEIN AIR)**

acryl op paneel, 40 x 50 cm

KUNSTENAAR

Marianne Brouwer (1993)

TE ZIEN

Te bezichtigen en te leen/te koop
in de Ateliercollectie van de
Kunstuitleen van Kunstpunt

 @MARIANNEBROUWER.NL

 @KUNSTPUNTGRONINGEN

3 VRAGEN AAN

DOCUMENTAIREMAKER
BARBARA VISSER

TEKST Elles Hesseling

Wie zit er achter *Fountain* (1917), het meest invloedrijke kunstwerk van de 20e eeuw? Is het van een gevierde mannelijke of toch van een vergeten vrouwelijke kunstenaar? Documentairemaker Barbara Visser (Haarlem, 1966) maakte met *Alreadymade* een film over dit urinoir dat de kunstwereld op z'n kop zette. Op inventieve wijze stelt ze het auteurschap, de identiteit en originaliteit van het werk ter discussie, terwijl de documentaire zelf de vorm van een readymade kunstwerk aanneemt. Met haar films hoopt Visser kunst toegankelijk te maken voor een breder publiek om te laten zien aan de kijker dat kunst belangrijk is.

Wat trok jou om deze documentaire te maken?

“Toen ik hoorde over de theorie dat de vrouwelijke kunstenaar barones Elsa von Freytag-Loringhoven (1874-1927) het werk *Fountain* gemaakt zou kunnen hebben ging mijn hart sneller kloppen. In de kunstwereld wordt van Marcel Duchamp haast een heilige gemaakt. Het zou veel overhoophalen als het bedacht blijkt te zijn door een vrouw! En of dit nu waar is of niet, de gedachte is aantrekkelijk. Ik ben als maker altijd gefascineerd geweest door de obsessie met authenticiteit, met de individuele maker en wat ervoor zorgt dat het ene kunstwerk op een bepaald moment bij het publiek resoneert en het andere niet. Dit zag ik allemaal terugkomen in het verhaal van en rondom *Fountain*.”

Wat hoop je de kijker mee te geven?

“Ik hoop dat iedereen zijn of haar eigen draai aan de documentaire kan geven en er iets voor zichzelf uit kan halen. Maar voor mijzelf is een heel krachtig element het verhaal van Elsa von Freytag-Loringhoven en de manier waarop haar leven is gelopen. Ze was als vrouw en kunstenaar haar tijd ver vooruit, maar is op tragische wijze overleden en in de vergetelheid geraakt. Er is vrij weinig over haar bekend en qua beeldmateriaal was dat natuurlijk wel lastig voor het maken van een documentaire. Met veel gevonden materiaal langs creatieve wegen heeft dit net als de readymade kunstwerken toch vorm gekregen. En hebben we de barones iets meer tot leven kunnen wekken.”

Barbara Visser

Still uit *Alreadymade*

Fountain (replica uit 1964) in museum Tate Modern, Londen.
Foto: Romainbehar via Wikimedia Commons

Still uit *Alreadymade***Zie je dat de positie van de vrouw veranderd is in de kunst vergeleken met toen?**

“Het is tragisch om te zien hoe het voor vrouwen zo lastig was om als kunstenaar op de kaart te komen. Ze konden werken wel maken en er incidenteel zelfs een complimentje voor ontvangen tijdens hun leven, maar verkopen of tentoongesteld worden, vergeet het maar. Ze moesten

echt vechten voor een plek in die wereld, en werden meestal alsnog vergeten. Het was voor mannen veel makkelijker dan voor vrouwen. We hebben het over ruim 100 jaar geleden, en vergeleken met toen is er veel veranderd, maar ik vind dat die verandering wel langzaam gaat.”

De documentaire *Alreadymade* is vanaf 8 maart te zien in Forum Groningen. Op zondag 7 april om 15.50 uur vindt aansluitend op de filmvertoning een Q&A met Barbara Visser plaats. Meer info via forum.nl.

MAN VAN (CORTEN) STAAL

BEELDHOUWER NOUD DE WOLF

De kans is groot dat je weleens een van de vijf werken in Groningen van Noud de Wolf (1944) bent tegenkomen: de lichtschermen langs de Paterswoldseweg of de stadstuin naast Academie Minerva bijvoorbeeld. In de grote cortenstalen werken van deze beeldhouwer uit Smilde schemert een diepe liefde door voor natuur, wetenschap en oermaterialen.

In het zuidoosten van Smilde staat de bungalow van beeldhouwer Noud de Wolf en zijn vrouw Eelkje. Buiten voltrekt zich een kleurrijk schouwspel: goudvinken gehuld in hun rood-roze en beige-grijze verendek vliegen af en aan naar een vogelstandaard vol voer. Op de oprit staat een witte camper. Binnen, in een kamer die in afwachting van een nieuw atelier tijdelijk dient als werkkamer – en veel te klein is voor de veelheid aan dingen die er in huizen – heeft De Wolf een stellingkast staan met daarin een selectie van wat hij ooit in zijn riante atelier-huis aan de Groninger Visserstraat had verzameld: takken, stukken ijzer, stenen en piepschuimen

schaalmodellen van zijn kunstwerken. “Dit is een voortzetting van de verzameling die ik als kind al had,” zegt De Wolf. “Die bestond uit stenen, schelpen, botjes, vogeleieren, boom-schors... Eigenlijk alles waar ik me over verwonderde en wat ik mee naar huis sleepte.” De Wolf groeide met zijn ouders en broer op in Bilthoven en raakte als kind verslingerd aan het bos, dat om de hoek lag. Nog altijd zijn de natuur, en ook de wetenschap, voedingsbronnen voor wat hij maakt: beelden, groot en klein, van steen, staal, ijzer en brons. “Toen ik las dat de kern van de aarde voor een groot deel uit ijzer bestaat, dacht ik: wat is dat fascinerend. Ook in de kosmos

schijnt heel veel ijzer te zijn. Ik houd ervan, omdat het zo’n oermateriaal is.”

Esthetisch en functioneel

Verspreid door Groningen zijn vijf kunstwerken van De Wolf te vinden: *Lichtscherm Piccardthofplas* langs de Paterswoldseweg, *Roestplek* op de Hoornse Schans, *Vogelkijkplek* aan de Piccardthofplas, *De Knip* langs de Ulgersmaweg en *Een oase in de stad* naast Academie Minerva aan de Praediniussingel. Ze bestaan uit grote vormen, gemaakt van cortenstaal, waarin onder meer schermen, een grote ring, poorten, vijfhoekige ‘zuilen’ en een samengedrukt bos met een patroon van takken, gebladerte en dieren te herkennen zijn. Behalve dat ze een esthetische toevoeging aan de openbare ruimte zijn, hebben de werken stuk voor stuk ook een functioneel karakter.

De natuur beschermen met kunst

Neem *Lichtscherm Piccardthofplas*, dat De Wolf maakte in opdracht van de gemeente Groningen. Die was op zoek naar een oplossing voor het koplamplicht van auto’s die over de Paterswoldseweg langs de Piccardthofplas rijden en zo de vele vogels storen voor wie de plas, een natuurmonument, hun habitat is. De Wolf: “De vraag was: kun jij een scherm bedenken dat het autolicht tegenhoudt maar niet het uitzicht op de plas ontnemt? Eigenlijk was dit een hele technische opdracht. Ik ben

gaan uitvogelen onder welke hoek en in welke richting autolichten schijnen en wat je daar precies voor zou moeten zetten om hinder te voorkomen.” Hij creëerde iets wat bijna muzikaal is: 92 platen van dezelfde afmetingen die in afwisselende, golvende vormen en in series-van-vier gespiegeld achter elkaar langs het water zijn geplaatst. Uit zowel het werk in opdracht als zijn autonome kunst blijkt niet alleen De Wolfs grote liefde voor oermaterialen, maar ook voor archetypische vormen. Scrollend door zijn zorgvuldige vastgelegde online archief wijst hij op een koffiebruine embryonale vorm van gietijzer. “Aan dit werk ben ik heel erg verknocht,” zegt hij. “Ik heb het gemaakt toen ik op de Rietveld Academie zat, mijn vrouw was zwanger van ons tweede kind. Later heeft het nog in het Stedelijk Museum gestaan. Voor mij symboliseert het Moeder Aarde, een oerlevensvorm.”

Het onderdompelprincipe

Gedurende zijn kunstenaarsbestaan heeft De Wolf zich in allerlei richtingen bewogen. Hij bekwaamde zich in edelsmeden, bronsgieten, beeldhouwen, ontwerpen en fotografie. Het bracht hem – samen met zijn vrouw en hun vier kinderen – van Bilthoven via Amsterdam, Houwerzijl en Groningen uiteindelijk naar Smilde. Ook waren er veel lange reizen door Europa, met het gezin in een oude Peugeotbus en later, zonder kinderen, naar andere continenten – nog altijd in een Peugeot. Of het nou kleine of grote omzwervingen betreft; vaak keert De Wolf huiswaarts met een nieuwe fascinatie. En van welke kunstvorm hij zich ook bedient, expressie gaat bij hem altijd gepaard met het onderdompelprincipe: zich zozeer in een onderwerp verliezen dat hij al het andere vergeet. De Wolf: “Ik kan ergens ontzettend in duiken.” De Inuit bijvoorbeeld, of het Noorder-

licht. “Dan ga ik tot de bodem en lees ik er alles over, tot het helemaal van mezelf is geworden. En dan komt er vanzelf weer wat anders.” Zo verdiept hij zich op dit moment in het mycelium, het wereldwijde ondergrondse netwerk van schimmels. Het bos, net als vroeger weer om de hoek, wemelt ervan. Uren brengt De Wolf er door, vergezeld door hond Nanuq, een Alaska-malamute met wie hij kan lezen en schrijven. “Het is onvoorstelbaar fascinerend,” vindt hij. “Je kunt mycelium allerlei richtingen en vormen laten groeien, er ontstaan complete meubels en bruggen uit.” Zijn ogen beginnen te glimmen, alsof hij al in zijn nieuwe atelier staat. “Je zou er natuurlijk ook beelden mee kunnen laten groeien.”

foto: Siese Veenstra

1

2

3

4

5

1 *De Knip* (2006), bij de Gerrit Krolbrug aan de Ulgersmaweg, foto: Jenne Hoekstra
2 *Lichtscherm Piccardthofplas* (2000), langs de Paterswoldseweg, foto: Jenne Hoekstra
3 *Vogelkijkplek* (2011), Paaipad Piccardthofplas, foto: Dettie Veltman

4 *Een oase in de stad* (1999), naast Academie Minerva aan de Praediniussingel, foto: Claire Jansen
5 *Roestplek* (2003), Hoornse Schans, langs de Paterswoldseweg, foto: Jenne Hoekstra

De sculptuur *Madonna van de Nevelen* lijkt te zijn ontstaan uit wolken en flarden mist. De 'mist' omhult en bedekt, maar in de nevel zijn de borsten, billen en benen duidelijk herkenbaar. Haar armen houdt ze over elkaar geslagen voor haar lichaam, alsof ze een (niet aanwezig) kind lijkt te wiegen. Het beeld is gemaakt door de Belgische kunstenaar Luk Van Soom en werd al direct na plaatsing in 2005 door buurtbewoners het 'Witte Wief' genoemd. De plek naast het Reitdiep roept die associatie ook wel op; een plek waar 's ochtends in alle vroegte de mistbanken laag hangen en de sfeer mysterieus is.

KUNSTENAAR
Luk Van Soom (1956)

LOCATIE
Jaagpad, Paddepoel

Scan de QR-code hiernaast
voor een overzicht van alle
kunstwerken in Paddepoel

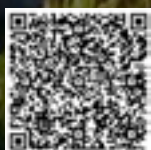

Foto: Harry Cock

S

**SLA LOKAAL JE SLAG
MET DEZE DESIGN-
EN KUNSTOBJECTEN
ONDER DE € 100,
TE KOOP IN STAD EN
VEELAL VAN GRONINGER
ONTWERPTALENTEN. OF
GA ZELF AAN DE SLAG!**

H

5.

O

3.

P

4.

P

6.

7.

E

9.

N

10.

8.

1. BLOCBIRDS, een kunstproject van Paul & Albert, bestaat uit 25 grafische composities van 25 vogels (hier afgebeeld: de ijsvogel), v.a. € 25, te koop in de Forum Shop (Forum Groningen, 4^e etage) // **2.** Zet de tijd naar je hand met **WHAT THE CLOCK** van ontwerper Koen Edens: via whattheclock.com kun je zelf je klok samenstellen, € 69,95. Of scoor een kant-en-klaar exemplaar in de Biotoop Winkel (Kerklaan 30, Haren) // **3.** Oersterk en duurzaam: de **UNIEKE TASSEN** van Jeanet Metselaar, gemaakt van oude banners en geveldoeken van o.a. de Groninger cultuursector, v.a. € 40, te koop bij Kunstpunt (Trompsingel 27a) of via jeanetmetselaar.com // **4.** Haal architectuuricoon Wall House #2 in huis met deze **BOUWPLAAT**, € 10, te koop bij Wall House #2 (A.J. Lutulistraat 17) // **5.** Van **CIDER-SAISON HYBRID**, een collab van Doggerland Craft Cider met Brouwerij Martinus, word je blij, mede dankzij het vrolijke etiket van kunstenaar Maarten Wijbenga, € 9,99, te koop bij Slijterij Groningen (Vismarkt 36 en Beren 54) // **6.** Geen groene vingers? Dan is **AIR PLANTING** van vormgever Carolijn Slottje iets voor jou: 1 à 2 keer per week water sprayen is al genoeg, v.a. € 35,50, te koop via shop.carolijnslottje.nl // **7.** Multi-inzetbaar: **TAFELKISTEZEEL LIFFEY** is ideaal voor gebruik in het atelier, op tafel en in het veld, € 31,95, te koop bij Van Beek Art Supplies (Stoeldraaierstraat 35) // **8. DRAAGBARE KUNST:** de ringen uit de serie **IN DE WOLKEN** van sieradenontwerperster Marjo van den Bekerom zijn gemaakt van lasergesneden bamboe en plexiglas, v.a. € 37, te koop bij Pluimage (Grote Kromme Elleboog 14) // **9.** In het **BOEK 'MAAR IS HET KUNST? VAN KOONS TOT KUSAMA'** vertelt kunsthistoricus Cathelijne Blok over de spannendste hedendaagse kunstvormen, € 24,99, o.a. te koop bij Boekhandel Godert Walter (Oude Ebbingestraat 53) // **10.** Gedrukt op een risoprinter in GRID Grafisch Museum Groningen: de **KLEURRIJKE NOTITIEBOEKJES** van kunstenaar en vormgever Jop Luberti, € 7,95, te koop bij Walter's Bookshop (Oude Kijk in 't Jatstraat 10) of via jopluberti.com.

SAMENSTELLING Peter Dicke

HOE ZIT DAT?

In deze rubriek beantwoorden kunstexperts ingezonden vragen

TEKST Regina Zwaagstra
en Lieke van den Krommenacker

VRAAG

HOE KOMT EEN KUNSTWERK IN DE OPENBARE RUIMTE TOT STAND?

PETRA TE MORSCHÉ
is projectleider en artistiek adviseur kunst in de publieke ruimte bij Kunstpunt Groningen:

ANTWOORD

“Elk jaar verschijnen nieuwe kunstwerken in de openbare ruimte in Groningen, in alle soorten en maten. Soms tijdelijk, denk maar aan festival *Noorderzon*, maar ook permanente werken. Deze werken worden in opdracht gemaakt. Kunstpunt Groningen is namens de gemeente Groningen opdrachtgever van zo’n nieuw werk. De aanleiding voor een kunstwerk in opdracht kan heel verschillend zijn, bijvoorbeeld de nieuwbouw van een school of een parkeergarage of bijzondere stedenbouwkundige ontwikkelingen zoals wijkvernieuwing. De werkwijze is vrijwel altijd hetzelfde. Als opdrachtgever vinden we het belangrijk dat het kunstwerk goed past in de omgeving. En dat het aansluit bij de wensen die er leven in de omgeving of dat het aansluiting vindt bij actuele thema’s. Daarom besteden we veel aandacht aan de locatie en de bewoners en/of gebruikers van dat gebied. Voordat we met een opdracht beginnen, voeren we gesprekken met betrokkenen – de initiatiefnemers, ontwerpers, bewoners, scholen en beleidsmedewerkers. We bezoeken de locatie en bestuderen de plannen. Op deze manier onderzoeken we welke betekenis kunst kan hebben en welke voorwaarden er zijn. Dit onderzoek naar mogelijke aanknopingspunten voor een kunstopdracht doen we samen met een van onze artistiek adviseurs. Deze adviseurs zijn meestal zelf beeldend kunstenaar en hebben allemaal veel kennis en ervaring met het werken in opdracht in de openbare ruimte. Met hen formeren we een kunstcommissie. In de kunstcommissie zitten vertegenwoordigers van de doelgroep, zoals buurtbewoners en leerkrachten op scholen, ontwerpers (architect, landschaparchitect, etc), een adviseur en een projectleider van

Kunstpunt. Omdat wij vinden dat beheer en onderhoud belangrijke onderdelen zijn bij het oprichten van een kunstwerk, vragen we ook een expert op het gebied van kunstonderhoud om met ons mee te denken. Op die manier kunnen we alle voorwaarden en aandachtspunten meenemen in de opdrachtformulering. Gezamenlijk komen we tot een goed geformuleerde kunstopdracht en Kunstpunt verzamelt verder alle informatie die nodig is voor een kunstenaar om aan de slag te gaan. Daarna maken we samen met de artistiek adviseur een selectie van kunstenaars die geschikt zijn voor zo’n opdracht. Deze worden gepresenteerd aan de kunstcommissie. Uit deze selectie kiest de kunstcommissie een tot maximaal drie kunstenaars. In een informatiebijeenkomst informeert de kunstcommissie vervolgens de kunstenaars over de opdracht. Hierna wordt de geselecteerde kunstenaars gevraagd om een schetsontwerp te maken. Met het schetsontwerp laten de kunstenaars hun denkrichting zien en hoe het er ongeveer uit gaat zien. De kunstenaars presenteren ieder hun eigen schetsontwerp aan de kunstcommissie. Op basis hiervan kiest de kunstcommissie een kunstenaar die het uiteindelijke kunstwerk mag maken. De geselecteerde kunstenaar werkt het schetsidee – met feedback van de kunstcommissie – uit tot een definitief ontwerp. Wanneer het definitieve ontwerp is goedgekeurd door de kunstcommissie begint de kunstenaar met de voorbereidingen voor de uitvoering; technische tekeningen, definitieve materiaalkeuzes, begroting, vergunning, planning, etc. Als alles goed gaat wordt na een intensieve periode een prachtig kunstwerk opgeleverd, wat natuurlijk gevierd wordt met een feestelijke onthulling van het kunstwerk met alle betrokkenen.” (RZ)

VRAAG

WAAR MOET JE AAN DENKEN BIJ HET INLIJSTEN VAN EEN KUNSTWERK?

MARCEL ONGERING
is eigenaar van Kunsthandel & Lijstenmaker Ongering in Groningen:

ANTWOORD

“Het belangrijkste is dat de lijst en het werk elkaar versterken, waar door het kunstwerk er nog mooier uit komt te zien. Het gaat er dus om de lijst aan het werk aan te passen en niet andersom. Elk type kunstwerk vraagt weer om een andere behandeling. Denk aan de juiste kleur passe-partout, het juiste type glas, al dan niet ontspiegeld, met voldoende uv-bescherming. En, natuurlijk, de juiste lijst. Bij olieverfdoeken bijvoorbeeld is hout of verguld hout vaak erg mooi. Bij foto’s of grafiek kan aluminium ook heel goed. Omdat er zo veel te kiezen valt, is het raadzaam bij een lijstenmakerij langs te gaan en verschillende opties te bekijken. De uiteindelijke keuze ligt uiteraard bij jezelf: kies wat je het mooist vindt, jij moet er tenslotte naar kijken.” (LvdK)

Heb jij ook een kunstgerelateerde vraag? Stuur een mail o.v.v. ‘Kunstvraag’ naar info@kunstpuntgroningen.nl en misschien zie je het antwoord terug in de volgende editie.

ART BOOKS

CATCH PRINT
WWW.CATCH-PRINT.COM

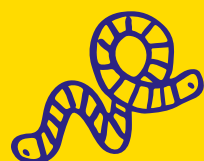
 Museum
Wierdenland

9 DEC 2023 www.wierdenland.nl 26 MEI 2024

**Kinder
biënnale**
A BETTER PLACE

9.3 T/M 3.11.2024
**GRONINGER
MUSEUM**

**DE GROTE
VLOED**

Muziektheater
over liefde en opstand

14 aug - 8 sep
Oosterwijtwerd

Tickets: zummerbuhne.nl

KUNST OP STRAAT ISO, THE ENVELOPE SCULPTURE NR 2

Kunstenaar Frank Sciarone ontwierp vanuit subtiële tekeningetjes op een envelop *The Envelope Sculpture*. Het kunstwerk bestaat uit een groot stalen vlak waar een kleiner vlak haaks op is geplaatst. Aan één zijde wordt het grote stalen vlak bedekt met golfplaat, wat een verwijzing is naar het water van het Damsterdiep en het Eemskanaal, waartussen de wijk Ruischerwaard ingeklemd ligt. De grootte van het beeld is vergelijkbaar met de naastgelegen huizen: 9 meter hoog, 12 meter lang en 4,5 meter op zijn breedste punt. Voor het beeld werd dan ook precies één bouwkvavel vrijgehouden en het kunstwerk onderbreekt daarmee de huizenrij.

KUNSTENAAR
Frank Sciarone (1951)

LOCATIE
Damsterwaard 10
(Ruischerwaard)

Dit werk is ook onderdeel van de fietsroute langs kunst in Ten Boer en omgeving. Scan de QR-code voor meer informatie.

foto: Jenne Hoekstra

**INTERIEUR
STATIONSHAL
GRONINGEN (1896)**

door Isaac Gosschalk (1838-1907)

Juni is de Maand van de Kunst op Straat. Dit jaar staat 'entree-kunst' centraal. Het ontwerp van de centrale hal van het hoofdstation van Groningen is daar een mooi voorbeeld van. Het ademt de sfeer van meer dan een eeuw geleden – en is mede daarom in 2019 uitgeroepen tot mooiste station van Nederland.